

Magyarországi Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak

≡ Szaklapja ≡

A magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szociális érdekeit védő szaklap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nem szakegyleti tagok részére:

Egész évre — — 15 kor. | Fél évre — — 7 kor. 50 fill.
Szabadszervezetek tagjai részére: havonta 40 fill.

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.

Telefon 81—05.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

VII. kerület, Klauzál-tér 6. szám, II. emelet 9. szobát a kéziratok, levelek és pénzküldemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adandók.

Zárlat.

Budapest pincérek részére szigorú zárlat alatt van. Figyelmeztetjük a vidéki szaktársakat, hogy a zárlat ideje alatt Budapestre senki üzletvátoztatás miatt ne utazzon.

Értesítés. A Budapesti pincéregylet (Wesselényi-utca 18. földemlék) I. tagjait ezúton is értesítjük, hogy minden hétfőn és csütörtökön körestélyt tartunk, amikor a helyiség reggelig a tagok rendelkezésére áll. Az estélyeken vendégeket is szívesen látunk.

Az elnökség.

Hogy állunk?

Hetek óta azon töprengenek a szaktársak minden vonalon, hogy mi lesz velünk? Hogy állunk? Pusztlunk. Veszünk. Megsárgul már a világ teljesen. Tekintve azt a tényt, hogy a munkaadók nagyobb része nem kényszeríti a munkásait a sárgákhoz való beiratkozásra — ezt nem is tanácsoljuk nekik —, tisztán csak azon fordul meg a dolog, hogy meg van-e a szervezett kávésegédekben az intelligencia arra, hogy belássák, hogy érdekeiket csakis kizárólag az osztályharc alapján álló szakegylet védheti meg. Kétségtelen, hogy üldözés van. Presszió is van. A rendőrség óriási erőfeszítést visz végbe, hogy a szakegylet ellen adatokat szerezzen, amelyek alapján feloszlatható lenne. Azonkívül mozgalmunk vezető embereit zaklatja s a tagokat meg akarja félemlíteni ezzel az ázsiai brutálitással. Az árulás, a gyávaság is felült a fejét itt-ott s a munkaadók pénzén megvett sárgák rágalmi s denunciaciója uszik mozgalmunk folyamán, mint a mérges tajték. S azért mégis megvagyunk! Azért mégis megmaradtunk! A piszok kinn van közlünk s ha nem leszünk kishitűek, akkor mozgalmunk régi erejét visszanyerni csak rövid idő kérdése lesz.

A bizonyíték erre megvan. A közvetítés és a tagdíjbefizetés. Ha van rendes közvetítés, ez azt bizonyítja, hogy a munkaadók nagy része nem tart az uszítókkal, ha van rendes tagdíjbefizetés, ez azt jelenti, hogy a tagok nem tartanak a sárgákkal. Ha van tagfelvétel, ez azt jelenti, hogy a tisztességesebbek elemeket megnyertük, míg a piszokot elvesztettük.

A számok beszélnek

Julius hóban befolyt 2194 korona tagdíj, augusztus hóban, a harc legirtózatosabb napjaiban, 1798 korona tagdíj. Beiratási díj a két hónap alatt 62 korona volt. Tehát aljas hazugság azt mondani, hogy rosszul állunk, elpusztultunk; mert vagyunk minden rémes terror és gázság dacára, a tagok többsége a jó harcosok, a meggyőződött munkások minden presszió dacára kitartanak becsületesen s a jövőben is ki fognak tartani. Meg kell jegyeznünk azt is, hogy a tagdíjak között igen sok van olyan, amelyet a munkaadók által

beszorított sárgák fizettek be azzal az óhajjal, hogy a most folyó hosszú és kinos harc a vörösök győzelmével végződjék.

De még feltűnőbb a közvetítés. Minden kommentár nélkül adjuk a közvetítési listánkat, hogy lássa ebből minden munkás, hogy nem állunk olyan rosszul, mint ahogy Krausz Izsó híreszteli, Farkas János megbízásából.

Az elhelyezett munkások száma:

Augusztus 19—29-ig	53 állandó,	267 kiségitő
»	30-án 1 »	3 »
»	31-én 4 »	5 »
Szeptember	1-én 3 »	6 »
»	2-án 4 »	6 »
»	3-án 3 »	5 »
»	4-én 1 »	2 »
»	5-én 1 »	1 »
»	6-án 1 »	2 »
»	7-én 2 »	3 »
»	8-án 1 »	52 »
»	9-én 5 »	5 »
»	10-én 8 »	11 »
»	11-én 6 »	5 »
»	12-én 9 »	7 »
»	13-án 4 »	61 »
»	14-én 8 »	2 »
»	15-én 5 »	3 »
»	16-án 2 »	6 »
»	17-én 7 »	3 »
»	18-án 6 »	3 »
»	19-én 4 »	8 »
»	20-án — »	74 »

Aug. 18-tól szept. 20-ig 138 állandó, 520 kiségitő

Tehát amióta kimondotta az ipartársulat, hogy tőlünk közvetíteni nem szabad, azóta 138 állandó állást és 520 kiségitőt közvetítettünk. Ezzel szemben a sárgák — hivatalos lapjuk szerint — 55 közvetítést végeztek, azoknak is nagy része ki van már dobva. Hol van itt félni való? Kicsoda az a kishitű, aki ezen időleges üldözéstől megijed? Még egyszer mondjuk, akinek rendes ember kell, az hozzánk fordul. S még egyszer mondjuk, amíg ilyen közvetítésünk van, addig arra a páni félelemre nincs ok, amely egyes gyengeszivűeket el-fogott.

S hogyha nem volna egyetlen közvetítés sem?

S ha nem adná az egyesület a páratlan jogvédelmet s a rendkívüli s munkanélküli segélyt nagy tömegét (csak az utolsó két hónapban ment ki 55430 korona rendkívüli és 700 korona rendkívüli munkanélküli segély), s ha a legvadabb üldözés volna, vajjon akkor szabad volna ettől az egyesülettől elpártolni?

Mi volt azelőtt, kávésegédek? Ügynöki rendszert s végnélküli nyomor! Ma az osztályharc alapján álló mozgalom segítségével, keserves harcával, javultak az állapotaik.

Ki vivta ki a szabad napot?

Ki vivta ki a rendes fizetést?

Ki szerzett szabadságot s tiszteletet a munkás számára?

Az osztályharc alapján álló szakszervezet s a szabad szervezet. Aki ezt elhagyja, akkor sutba dobja egyetlen feyerét.

De végleg tönkremegy az a mozgalom, amely az egységes szociáldemokrata pártból kilép, amelyre éhes a kormány dögvész sárgáival együtt.

Mert ma nem a munkáltatóval küzd a munkás. A kormánnyal. S ma a kormány ellen vívott hősi küzdelmünk lehet csak a harcnak egyetlen módja, mert a szakegyleteket, a sztrájkokat letiporják, ha egyenként mennek harcba. A munkásság egész tömegének kell küzdelembe menni, hogy olyan rendszert tudjon teremteni, amelyben szabadon élhet kevészámu feyvereivel a munkaadók ellen.

Most mennének ki a szociáldemokrata pártból, mikor elérkezett az utolsó alkalom, ahhoz, hogy becsületesebb parlament megteremtésével nagyobb szabadságunk legyen a gazdasági harcban?

A kávéházi munkás nem bizhatja érdekeit azokra, akiket a munkáltatók fizetnek s ádáz küzdelmet kell folytatnia ama rendszer ellen, amely az amugy is erős munkaadókat még éles feyverekkel látja el.

Tehát szervezett kávéházi munkások, a szakegylet áll erősen, a mozgalmunk megy előre, ne legyetek kishitűek, *hanem bírák s kitartók, mert tisztán tőletek függ, hogy győzünk-e vagy elpusztultunk.*

Kapitalizmus, klerikalizmus; a szocializmus e kettővel verekszik s le fogja győzni.

Sárga gyilkosság.

A szakegyesületünkbe siró anyák, siró hitvesek s zokogó gyermekek jöttek fel. Azt panaszkodták, hogy gyermekeiket, férjeiket s atyjukat durva rendőrök kirángatták az ágyból, a rendőrségre hurcolták s ott börtönbe vetették őket. Mi lesz velük? A kenyérkereső elveszett. Az embernek köny hullott ki a szeméből, mikor rájuk nézett.

Ezalatt a kenyérkeresők ott ültek a büzös cellában, ették a vakarcsot, amelybe kucacok vannak belesütve. S nem tudták, miért ülnek ott. Egy ember a szemükbe mondta, hogy ők romboltak, ők tüntettek. A rendőrtiszt nevetve mondotta a szemükbe, hogy igaz, a vád nagyon gyenge, de azért lettek letartóztatva, mert kell hogy a kenyérüket elveszítsek.

Irtózatos. Krausz Izsó ez a férfiringyó, aki emberi, férfiúi becsületének cafatjait dobta oda a rendőrségnek, nem a legnagyobb bűnös. A gázság eme utolsó eszközét a sárgák adták a kezébe. S az irtózatos az, hogy még mindig vannak munkások, akik a sárgáknál vannak.

Hogy a munkaadók segélyével az éhalál korbácsát suhogtatják a becsületes emberek feje fölött, hogy a szakegyletünket állandóan denunciaciókkal a hatalomnál, ez gázság. De családfentartókat börtönbe cipeltetni, egy undok hatalom háta mögül vigyorgva, ez az emberi elvetemedettségek olyan szörnyű bizonyítéka, amely ha a kávésegédek szemét fel nem nyitja, akkor valóban a legutolsó rabszolgaságot érdemlik meg.

De nézzük meg a tényeket.

A rendőrség folyton kutatott és szimatolt, miként lehetne a kávésszék szak-egyletéről rákenni a kávécsok elleni tüntetések rendezését, de ez minden igyekezete dacára nem sikerülhetett neki. A sárgák segítségére sietett a szakegylet tagjai között a rendőrségnek s a sárgáknak egy fizetett besugója, egy aljas gazember, aki betegsége alatt a legmesszebbmenő támogatást élvezte a szakegylettől, amely elküldte Keszthelyre és Karlsbadba. Ez a gazember csak azért volt ott a szakegyletben, hogy a rendőrségnek híreket vigyen. Krausz Izsó azonban nem tudott híreket vinni, tehát akart valamit csinálni a rendőrség számára. Ő volt a legszenvedélyesebb követelője a tüntetéseknak, persze minden siker nélkül. Többször s többek előtt kijelentette, hogy ő is tört be ablakokat s hogy ő, ha kapna pénzt, mindenre képes volna a kávécsok ellen. A rendőrség aljas fogással, hogy a Krausz ellen mindjobban növekvő gyanút elhárítsa, többször elővezette a lakásáról, de ez nem használt, mert a napokban rábizonyították, hogy fizetett rendőrkiem. Ekkor munkába lépett a rendőrség. Bár semmi adata nem volt, egyetlenegy bizonyíték fel nem merült, pénteken reggel a besugó által bementett pincérekkel, számszerint huszonkettőt, az ágyaikból detektívekkel kirángattait a rendőrségre hurcoltatta. Itt a legbrutálisabb kifejezésekkel illeték őket s aztán megkezdődött a kihallgatás. A kérdések a következők voltak:

— Ugy-e, a szakegylet vezetősége bérelte fel a tüntetésre?

— Ugy-e, a tüntetésekre a szakegyletben kapta a pénzt?

— Ugy-e, a választmány intézte a rombolásokat?

— Kik a szervező bizottság tagjai?

Természetesen senki nem vallhatta ezt s nem is vallották. Amikor a fogalmazó látta, hogy semmire sem megy, akkor megfenyegette a kihallgatottakat:

— Valljon, mert hiába tagad, mindent tudunk. Valljon, mert letartóztatom.

S nyult a villamos csengő után. Minden hiába volt.

A megfenyegetett s terrorizált emberek csak az igazat vallották s a rendőrség kénytelen volt legtöbbjüket minden eredmény nélkül hazabocsátani.

Akik legjobban fújtak a sárgáknak, azokra uszították Krausz Izsót. Egymás után vezették elő Fodor Pált, Fekete Lőrincet, Somogyi Miklóst és Müller Miksa elvtársakat, másnap Hanisch Pált. Két detektív vezette eléjük ezt az undok bestiát, aki hebegve, dadogva rágalmazta meg jót levőt, akik egészségében, betegségében segítettek, fenntartották ezt az emberállatot, akikből minden emberi kivesszett, azzal, hogy ők követték el a rombolásokat — ezeket nem látta, csak hallotta — s ők adtak pénzt a tüntetésekre, s így tovább. A sárga spicilt szembeköpték az elvtársak s nem szóltak semmit többet. Csak mikor hivatkoztak ártatlan voltukra s szabadonbocsátásukat kérték, akkor bujt ki a szeg a zsákból. A rendőrtiszt a letartóztatás kihirdetésekor a következőket mondotta:

— Tudom, hogy az ügyészségen szabadlára helyezik magukat, de azt akarom, hogy a kenyerüket elveszítsék.

S az ügyészség valóban féltékeny elégtételt szolgáltatott ártatlan elvtársainknak. Szombaton este vitték őket az ügyészségre s azokat a gonosztevőket, akiket a rendőrségen lefotografáltak, ujjlenyomatot vettek róluk, mint az utolsó rablógyilkosokról, akiket ott megkínóztak, kigunyoltak, az ügyészség vasárnap reggel szó nélkül szabadon bocsátotta őket.

Valóságos diadalmenetben jöttek a szakegyletbe, ahol megölték, megcsókolták ártatlanul szenvedett elvtársainkat, akiket ez a meglhurcoltatás éppen nem tett a mai rendszer s a sárgák barátaiává. Az egész polgári sajtó üvöltött. Az elfogottak beismerték — ez írták —, hogy a szakegylet

adott nekik 50—100 koronát. Hamarosan fel lesz osztatva a szakegylet. Ez hazugság. A szakegylet erősen áll. A szakegylet elleni manőverek eme legaljasabbja újra nem sikerült. S most nézzük, kik jöttek s hogy jöttek ellenünk. Krausz Izsó a vörös pincérek jó lelke adta adományokból tengette nyomorult életét. A szakegylet betegségében segélyezte. A Simon-asztaltársaság segélyezte. Kávéházi pincérek egy ízben 78 koronát gyűjtöttek a számára. Nem volt vörös pincér, aki 1—2 koronát ne adott volna neki. S ez a cafat, ez a bitang jött előrúlni bennünket. Tiszteességes ember csak undorral ejtheti ki e nevet s ha megnézzük, hogy ez a pestises gazember ma hol van, akkor örömmel kell látnunk, hogy a sárgák táborát ékesíti s ez a tény minden eddigi vádunkat igazolja.

De tovább megyünk. Azon a reggelen, amikor Krausz Izsó végrehajtotta pokoli gazságát, hosszú ideig tanácskozott Vig Istvánnal s midőn a rendőrségen fenn volt, ugyanakkor Farkas Jánossal. S azóta állandóan a sárgák Hold-utcában lévő egyletben tartózkodik.

Farkas János lapja meg kérdi: hol van az erkölcs, a vöröseknek vagy a sárgáknak? Ki kételkedik ma már? Kinek van kételye ma már ez iránt? Ahol a rendőrhadcsokot gyárják s ahol a rendőrhadcsok menedéket találnak, talán ott van az erkölcs? Ahol a munkásteviséreket elárulják, legyilkolják, ott van az erkölcs?

Munkások! Hát vakok vagytok? Nem látjátok az emberi alfasságnak minő dögletes posványba csalogatnak a sárgák s tolnak a munkaadók benneteket? Hát nem látjátok s nem bizonyos ma már, hogy az érdeketek egyetlen védője az osztályharc alapján álló szakegylet lehet csak, ha ilyen hadászlopait mozgósítják ellene a gazság azok, akiknek érdeke a munkásság teljes letörése? Hát azért akarnak benneteket letörni, hogy javítsanak a helyzeteteken? S ha a szakegyletet elhagyjátok, majd ezek a sárgák fogják segíteni benneteket? Gondolkozzatok!

Szervezkedéssel érjük el helyzetünk javítását!

A kávéházi munkások küzdelme.

Valóban hősiesség folyik. A minden oldalról jövő fondorlat s erőszak, a sárgák rágalmái, a munkaadók pressziója, a hatóság hihetetlen gazsága, a polgári sajtó egyhangú, gaz rágalmazó hadjárata a világ legjobban szervezett munkásait is kemény próbára teszi. Ez a fiatal két szervezet mégis erősen, rendületlenül áll s valóban, amennyi merénylet már történt a szakegylet megsemmisítésére s a szervezett kávéházi munkások megfélemlítésére a munkaadók s a rendőrség által, a két szervezet mégis erősen áll, azt kell mondanunk, hogy a poklok támadásai sem árthatnak már. Nézzük végig az eseményeket s akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy a szervezett munkásság nem igen kiabál s bár egyszer-kétszer súlyos kitérősei voltak a szenvedélyeknek, mégis, az összetartásba és kitartásba vetett hit csendes ereje tartja fenn a munkásságot a jobb időkre. Ellenben a munkaadók kedvetlensége sárgáik miatt szemmel látható. A diszes sereg igen nagy csalódást hozott a munkaadók számára s tetejébe még zsarolják is őket. Ha a munkásság kitart s úgy mint eddig, utálattal fordul el a testvérgyilkos, rendőrhadcsokkal dolgozó sárgáktól, győzelmünk bizonyos.

A gyűlések.

Hogy vagyunk s hogy a sárgák meg ezideig nem semmisítették meg bennünket, annak felséges tanubizonyosága az a három óriási gyűlés, amelyek folyó hó 4-én zajlottak le. A három óriási gyűlésen nem-

csak a helyzetet világítottuk meg, amely éppen azon a napon az ipartársulati közgyűlésen lezajlott marakodás következtében a legelőnyösebbnek látszott a munkások részére, ha azok kitartók s nem sárgák. Elsősorban a szociáldemokrata munkások kötelességeit róttuk le, amikor az állami munkásbiztosító hivatal zsarnoksága ellen tiltakoztunk s hangos szóval követeltük az általános titkos választójogot. A gyűlések a Csányi- és Király-utca sarkán levő «Vörös macska»-vendéglőben zajlottak le. Az első gyűlésen, amely délután 4 órakor volt, a két óriási terem zsufolóság megtelt pincérekkel s konyhai személyzettel. Elnök Kéflő Károly, jegyző Fixmer János voltak. A kormány szociálpolitikáját, a beteg munkások megrablását és a fúzió következtében bekövetkező nehéz harcot az általános, titkos választójogért Vágó Béla elvtárs ismertette, aki rámutatott, hogy a fúzió a királyt s a népet akarja megzsarolni. A helyzetet Krausz Ferenc és Schönherr József elvtárs ismertették s kitarásra és a szakszervezethez való ragaszkodásra szólították fel az óriási számban megjelent szervezett kávéházi munkásokat.

A második gyűlésen, amely este 8 órakor zajlott le, szintén nagy számban jelentek meg a «kipusztított» kávéházi munkások s a két terem ujlág színültig megtelt. Elnök Deutsch Artur, jegyző Fekete Lőrinc voltak. Az A. M. B. H.-nak a betegsegélyezés terén folyó gyilkos munkáját Strasser József elvtárs ismertette. Majd ráért a fúzióra és megállapította, hogy nem elég, ha a fuzionált pártok elvárulásának erkölstelenségét hangoztatjuk. A fuzionának a munkásságra az a döntő jelentősége van, hogy egy a munkásság, valamint a paktumot követelő korona ellen is egy nagy választójogellenes pártot teremt. Ezért a legvehemensebb harcot kell ellene indítani. Utána Vágó Béla elvtárs ismertette a helyzetet, amely a szervezett kávéházi munkások szilárd magatartása miatt állt elő, ismertette az ipartársulati közgyűlést, a sárgák mocsos munkáját s a szakszervezet és szabad szervezet melletti erős kitarásra buzdította a megjelenteket. Ugyancsak ilyen értelemben beszéltek még Friedmann Sándor és Schönherr József elvtársak.

A harmadik gyűlésen, amely hajnali 2 óra hívtá egybe a kávéházi és éttermi munkások nagy tömegét, Deutsch Artur elvtárs elnökölt, jegyző Fodor Pál volt. A napirend pontjait Rudas László, Vágó Béla s Fáber Oszkár elvtársak fejtették ki. Mind a három gyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

«Az e hó 4-én, délután, este és hajnalban tartott nyilvános szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak gyűlése kimondja:

1. Hogy a legnagyobb felháborodással tiltakozik az A. M. B. H. merénylete ellen, amelylyel a pénztárak autonómiáját sérti s a beteg munkások érdekeit tiporja s ellene a legmesszebbmenő harcra kész.

2. Hogy a legforradalmibb harcra kész az általános, titkos választójogért, amelyet magyar király és a magyar nép követel a magyar parlamenttől.

3. Hogy a munkaadók akciójával szemben, a hazug híresztelések erőteljes cáfolásul kimondja, hogy utolsó lehetőleg ragaszkodik a szociáldemokrata mozgalomhoz és az ellen intézések közvetlen merényletet, akkor a legerélyesebb ellentállást fejt ki.

Ez a három gyűlés is megmutatta, hogy vagyunk, sőt leszünk.

Hajsza a szakegylet ellen.

Persze a kávécsok nem férték a bőrrükbe. A pár napi békét újabb, szenvedélyesebb kitérősei követték a harcnak, amelyek teljesen érthetők, ha meggondoljuk, hogy egyes uszítók kiadták a jelszót, hogy be kell kényszeríteni a pincéreket a sárgák közé, ellenére annak, hogy ezt az ipartársulati közgyűlése nem határozta el. A

szakszervezet vezetősége s a tagok teljesen tisztában vannak azzal, hogy az erős kintartás minden erőszak nélkül is diadalra fogja vinni a munkásságot. Az agitáció ebben az irányban folyt.

A munkásság az egész vonalon nyugodt volt az utóbbi időben s csak egyes kávékók részéről jövő vad terrorizmus tette a béke munkáját illuzóriussá s vadította meg azokat az egyeseket, akikért a szakszervezet nem felelhet. Egyébként se tudni, hogy kik törték be az ablakokat, amikről ismét sok szó esik. Igen könnyen lehetséges, hogy a sárgák s a rendőrség agent provokátorjai dolgoztak. De ha szervezett munkások is ülnek be egy kávéháza, vagy más módon igyekeznek dolgozni a munkaadók ellen, ez bármennyire helytelen s elítélendő, de teljesen érthető. Az a megaláztatás, amelylyel a munkásokat a munkaadók sújtani akarják, az a jelenleg igen divatos, mérhetetlen pöffeszkedés egyes üresfejű munkaadók részéről, az erőszak, az éhség, amely fokozódik amiatt, hogy a munkaadók nem igen mernek változtatni, *irólatozatos gyümölcsöket, terem.* Jól vigyázzanak a munkaadók úgy ne járjanak, mint Goethe «Zauberlehrling»-je. Most felidéztek a szellemeket s nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy szakszervezetekkel csak valamit is segítenek. Jól vigyázzanak! No, de az eredmények igazolják, akármennyire is mesterkedtek, ez sem sikerült. A szakszervezet erősen áll. Ime az események:

Szombaton, f. hó 5-én, délután, közel száz munkás ült be a Báthory-kávéháza s rendelt. A sárgák nem szolgáltak ki őket, ellenben rögtön értesítették a rendőröket, akik rohamléptekben tödültek be a kávéháza. Körülbelül 40 rendőr volt ott. A kávéházi közönség rémülten menekült a dühös roham elől. A rendőrök rögtön munkához láttak, a legnagyobb brutalitással rontottak neki az ott ülő munkásoknak s kiszorították őket az utcára.

Vig István ur, a pofozkodó házasság-szedélgő azonban visszatartatott a rendőrséggel pár kávésegedet, akiket a rendőrség elhurcolt.

Tizenkét munkást előállítottak a IV. kerületi kapitányságon. A rendőrök a munkásokat következő szavakkal kísérték:

— Aki megmoccan, le kell ütni, agyon kell löni!

A Szerb-utcai rendőrkapitányságon este fél 5 órától 8-ig a lépcsőház alatt tartották összehozva a munkásokat, míg végre hosszas igazgatás után szabadonbocsátották őket.

Ugyanebben az időben ült be vagy kétszáz munkás a Rákóczi-úton lévő Otthon-kávéháza. Szép csöndesen ültek ott teljes két óra hosszáig az összes törzsvendégeket kiszorítva, míg megérkezett a rendőrség, amelynek a pökhendi fellépése dacára az ott lévő munkásság csöndesen eltávozott. A rendőrség csak T. József elvtársat állította elő.

Az összes környékbeli kávékók lehúzták a rollókat, ami persze az egész környéken meglehetősen riadalmat idézett elő a kávéházi vendégek között.

Este 10 óráját pedig a József-körút Baross-utca sarkán lévő Bodó-kávéház előtt is tüntetés volt. Tüntetés közben két ismeretlen tettes a kávéház két hatalmas ablakát betörté és elmenekült. Ekkor zuzódott be a harmadik üvegtábla, amely valóságos üvegesőt árasztott a közönségre, amely rémülten menekült. A kávékók a menekülőket üldözőbe vette. Utánuk lött, de a tettesek elmenekültek. A helyszínen megjelentek a rendőrség emberei és megindították a nyomozást.

Szilárdul meg vagyunk győződve, hogy ezeket az ablakokat csak valamely felbérelt egyén törhette be. Sőt a kávékók igen meg is örülhettek az ügynek, mert alkalmuk nyílt újra deputációzni a főkapitánynál, államtitkárnál. A rendőrség persze kitűnőleg kezére jár a kávékók s kezük alá adott egy szakszervezeti alkalmazottat, aki

ablakot tört. Az egész polgári sajtót megtöltötték azzal a hihetetlen, gaz rágalommal, amelyet a rendőri sajtóiroda kotyvasztott, hogy az Emke ablakát Grünfeld Mihály ügyvezető törte be s mikor letartóztaták, akkor ezt be is vallotta. Erre aztán a kávékók hétfőn, f. hó 7-én, deputációt vezettek a főkapitányhoz és miután «meggyőződésük szerint a terrorizmus a kávésegedek szakszervezetéből indul ki», kérték, hogy tegyen a belügyminiszteriumnak előterjesztést a szakszervezet feloszlására. Persze, eme örült kívánságnak a főkapitány nem tehetett eleget, csak biztosította őket a legmesszebbmenő óvintézkedésről s arról, «ha ezek a terrorisztikus kísérletek tovább folynak, akkor tesz majd előterjesztést». Ez a kijelentés a főkapitány részéről csak akkor lenne jogosult, ha bizonyítékai volnának arról, hogy ezek a tüntetések csakugyan a szakszervezetből indultak ki. Ez pedig, ellenére minden szorgos munkának, mely naponta folyton-folyvást szervezett kávésegedeket hurcoltat a rendőrségre a legkörülményesebb kihallgatás végett — nem fog sikerülni. Gondoskodjanak arról, hogy egyes kávékók ne terrorizáljanak, akkor a nyugalom teljesen helyre fog állni.

A kávékók egyébként Hadik János gróf belügyminiszteri államtitkárnál is tisztelegtek, aki szintén megnyugtatta őket a legszigorúbb vizsgálat megindításával, amelyet maga a szakszervezet is igen szívesen vár.

Nem tudjuk, ki fogja ezt a deputációzást hamarabb megenni. Azt hisszük, a miniszterium máris utálattal hallja, hogy a kávékók, a kávékók, a kávékók, akik mint a megrögzött maniakusok, minden bizonyíték híján, folyton keseregnek, nyűszörögnek s denúnciálnak és a kutyafáját neki, mindig minden siker nélkül.

A rendőrség is állandóan jelsül, de olyan hallatlanul, hogy az már kórikus. Majd megszakad, úgy szeretne a szakszervezet ellen csak egy íci-pici kis bizonyítékot szerezni s az atyauristennek magának se tud semmire rájönni. Itt van pl. a Grünfeld esete. A lepénzelt lapok diadalordításban törtek ki, hogy sikerült elfogni egy szakszervezeti hivatalnokot, aki ablakot vert be. A kávékók erre alapították a szakszervezet-feloszlató hadjáratot. Mindenütt örömmujongás tört ki, ahol a vadállat mohóságával lesik, hol lehet a szervezett munkásságnak ártani. Az öröm nagyon korai volt. A rendőrségi jelentés elejétől fogva, betűről-betűre hazugság volt s valóban vérlázító, milyen aljas eszközökkel kész a rendőrség a munkásság ellen a munkáltatók érdekében hangulatot csinálni. Az eset a következőképpen történt: Amikor az Emke-ben az ablakot a Rákóczi-úton betörték, akkor Grünfeld Mihály a körut feljeli terrasszon ült s ott beszélgetett két előkelő régi törzsvendégével a kávéháznak. A csörmpölésre mindhárom felugrottak s odasiettek a tórést megnézni. Ekkor nagyokára odajött egy rendőr is, aki megnézte az «esetet» s megkérdezte a két urtól, hogy ki volt az, aki velük volt, neki nagyon ismerős, ami könnyen lehetséges, mert Grünfeld 1 évig az Emke pincéré volt. Az urak kijelentették, hogy ez a szakszervezet helyek-velősi hivatalnok. Erre a rendőr Grünfeld után ment. Hogy a Klauzál-téren mi történt, azt nem tudjuk. A vizsgálat majd kideríti. Azonban, mikor a két ur délután olvassa a Grünfeld Mihály letartóztatását, a legnagyobb felháborodással ugrottak fel s kijelentették: hogy az — mintha Grünfeld Mihály törte volna be az ablakot — alávaló hazugság s bármikor eskü alatt vallják, hogy Grünfeld velük ült, mikor az ablakot betörték. A két ur neve s lakása már az ügyész kezében van. Megjegyzendő, hogy egy másik jelentés szerint valami Halász nevű tüzilegény verte be az Emke ablakát. Ugy látszik, hogy lesz még vagy 3—4 egyén, akik erre a célra tartogat a rendőrség.

Grünfeld már le volt tartóztatva. De ablakot nem tört. A rendőrség mocskosul

felsült. S mégis az ügyész kezébe kellett adni, mert ki tudja miért, egy emberre tán önvédelemből rábőjt. De ablaktörésről szó sem volt. A szakszervezet sértetlen maradt.

Ugyanígy felsült Kosztina László elvtársával, akit örömmel ragadtak meg s rákapták venni, hogy a szakszervezet ellen valljon. Kosztina az Országház-kávéház egy ablakát verte be s büszkén megvallotta, hogy ő a saját elhatározásából tette ezt. A szakszervezetnek megint nem történhetett semmi baja. Megjegyzendő, Kosztina Lászlót a járásbírósg a legmagasabb büntetéssel, 3 havi fogsággal s nemfizetés esetén 10 napi fogságra átváltoztatható 200 korona pénzbüntetéssel sújtotta s az 500 korona kár megfizetésére. A rendőrségnek s a munkaadóknak legalább meglehetősen az az elégtétele, hogyha már a szakszervezetnek nem történik semmi baja, legalább a szocialisták jól elítélték. A törvényszék azonban még ezt a kis örömet is elrontotta. Kosztina főlebbezett a kritikát önmagában hordó ítélet ellen s a törvényszék le is szállította a büntetést 1 havi fogságra és 60 korondra, kárkövetésével pedig polgári pörre utasította a kávést.

Hlába, a szakszervezet csak erősen áll és pedig a kávékók szerencsésére. Mert a szakszervezet fennállása teszi lehetővé, hogy a rend helyreálljon az iparban. Ha ezt a kávékók nem akarják belátni, ám szívesen látjuk őket még egy-két felosztási fordulóra, meg vagy 8 deputációra, vagy 60 rendőrségnél kotyvasztott rágalomra — mi csak kacagunk, s mennél több a felsülés, annál erősebb a mozgalom. Nekünk pedig ez kell.

A munkaadók köréből.

A munkaadóknak be kell látniok, hogy ez sokáig nem mehet már. Itt a szezon s most mindenkinek égető szüksége van a békére. Nem vertek le bennünket, nem semmisítették meg bennünket s megvagyunk. Ez a tény — ha nem békülnek ki — egy, akár a közel, akár a távolabb jövőben, de biztosan kitörő harc csiráit veti el. Közben pedig általános és folytonos aggodalom s bizonytalanság magában az üzemben s az össz munkásság miatt kívülről. Ezt igen sok kávékók már belátja s a munkaadók között e tekintetben igen sok s nagy nézeteltérés van. Erre klasszikus példa az ő f. hó 4-én lezajlott közgyűlésük, ahol Kaiser, a City tulajdonosa és Fantó, a Mátyás király tulajdonosa, dühösen kikelték ama kávékók ellen, akik nem a sárgáktól vesznek embereket s az utóbbi tisztességtelen embernek mondotta Weingruber Ignácot, az ipartársulat egyik legtekintélyesebb tagját s lepiszkolta Tihanyit, a Balaton tulajdonosát. Kaiser pedig a megbélyegzésüket kérte. Ezzel szemben Weiss Richárd, a Japán tulajdonosa, tiltakozott eme utszéli hang ellen, majd még erősebben Gross Bernát, a Tőzsde tulajdonosa, aki különben kijelentette, hogy semmi garanciája nincs aziránt, mintha a sárgák külömb módon vezetnék a mozgalmat, mint a vörösek. Ezt megerősítette Mészáros Győző, a Central tulajdonosa és indítványozta, hogy az összes kávékók lépjenek be a sárgákhoz pártoló tagnak, ellenőrizzék őket s ugyancsak irassák be a munkásaikat. Weiss Richard ezt erősen ellenezte, majd Némai Antal elnök mondta, hogy senki sem lehet próféta s lehet, hogy a sárgák jobb mozgalmat fognak csinálni. Ez a zűrzavaros veszekedés már csak 10—15 kávékók jelenlétében történt, mert az összes tekintélyesebb s higgadtabb kávékók otthagyták a gyülekezetet.

A munkaadók között — hiszen ezt a mi közvetítésünk is fényesen igazolja — nincs meg a kellő egyöntettség s ez az állapotot, bár a mi javunkra, de mégis jobban elmérgesíti s amelyből mindkét félnek kijönni elsőrangú érdeke.

A napokban egy röpirat is elhagyta a sajtót, amely 35 kávékók aláírással csunydul nekimegy az ipartársulat vezetőségének s a

béke érdekében fejt ki propagandát. Ez az ipartársulat elnökségének a gyomrát mód-föliött megfeküdte s bár a fennálló körülmények között igen természetesen kell találnunk, hogy az ipartársulat vad uszításával elégedetlen kávéosok ilyen formában készítek elő terveiket, az elnökség dulva-fulva, tájékozva megy az ügynek neki egy nyilatkozatban, amelyet a Népszava a következő kommentárral ad le:

«Az uszító kávéosok minden terve dugába dől. E fölötti dülhükben most már nem tudják, hogy mit csináljanak. Mint a bika a vörös posztónak, úgy rugaszkodnak neki a Népszavának s kijelentik, hogy «a Népszava vakmerő s valótlán állítására a jövőben egyáltalában nem reflektálnak», csak azért, mert a Népszava egy röpiratot, melyet a szerkesztőségbe felhöztek, jóhiszeműen leközlött. Még lesz alkalmunk bebizonyítani, hogy akiknek helyiségei állandóan a legveszedelmesebb egzisztenciák buvóhelyei s ahol a hamiskártyától a pederasztia-piacig minden undor és fürtelem található, azoknak igen kevés joguk van az erkölcsi felháborodásra. Egyébként pedig itt adjuk a nevezetes nyilatkozatot, mely a nagyképu henegecsnek és buta kapitalista-gőgnök kiáltó bizonyítéka.» A nyilatkozat a következő:

«A Népszava mai számában arról ad hírt, hogy a Budapesti kávéipartársulat 35 tagja röpiratot adott ki, amelyben az ipartársulatnak a munkásmozgalom alkalmából tanúsított eljárását elítéli. Ebből a hirből annyi az igazság, hogy a Népszava nyomdájából tényleg kikerült egy névtelen röpirat, ennek szerzője azonban Vágó Béla ur, a kávésegedek szakegyületének titkára és a röpiratban foglaltak nem a kávéosoknak, hanem a szakegyületnek jámbor óhajtsái. Megnyugtató tudatjuk, hogy az ipartársulat tagjai között nem 35, hanem egyetlenegy sem akad, aki az ő revolveres és karbolos hadseregével együtt érezne. A szakegyület ügynökei sorra keresik fel a társulatnak vezető tagjait, névszerint Harsányi Ferencet, Brück Károlyt, Weingrubert Ignácot, legujabban pedig Weiss Richárdot és füt-fát ígérve, könyörögnek a béke létrehozásáért. A nevezett urak azonban az áruló szerepére nem kaphatók és összes lénykedésük abban áll, hogy minden egyes könyörgő közbenjárását bejelentenek a társulat vezetőségénél. Kijelentjük végül, hogy a Népszava vakmerő és valótlán állításaira a jövőben egyáltalán nem reflektálunk.»

Erre a nyilatkozatra Vágó Béla elvtárs vágott vissza a következő nyilatkozatában:

«A kávéipartársulatnak a keddi esti lapokban leadott nyilatkozata, amely szerint én irtam a 35 kávéos aláírásával megjelent röpiratot, perfid hazugság. Ezért a mocskos rágalomért a kávéipartársulat elnökségének a bíróság előtt kell felelnie. Ha majd be tudják bizonyítani, megérdemlem a gazember nevet. Ha nem, a pocskék rágalom miatt börtönt is érdemelnek.»

A második állítás, hogy a szakegyület ügynökei egyes kávéosoknál könyörögve jártak, füt-fát ígérve, enyhén szolva, valótlanság. Tisztelettel felkérem Harsányi, Brück, Weingrubert és Weisz urakat, nyilatkozzanak aziránt, vajjon minő ügynökök házalnak náluk s könyörögtek a békéért? Kérdem továbbá a tisztességes és intelligens embereket, vajjon áruló-e az a jóakaratu kávéos, aki békét akar teremteni s a kivézető ut fölött tárgyal egészen a maga jószántából, a szakegyulettől részben távoláll, részben a szakegyület által meg nem bízott egyénnel? S nem-e elítélendő ez a terrorizáló s pókhendi hang, amely még jobban elmérgecsíti a helyzetet s amely hang az elmérgecsedett háború egész odiumát a kávéosokra hárítja?

Ami pedig az én «revolveres és karbolos hadseregemet» illeti, ez a célzás igen rosszakaratu. És szóval, tollal s tettel annak a hadseregnek s harcmodornak vagyok híve és szerény harcosa, amely erős szerveztségével s kitarásával, a modern

munkásmozgalom intelligens szolidaritásával küzd a munkálatok támadása ellen. Ha egyesek a munkásság érdekében más, nekem éppen nem kedves s nem célszerű fegyverekkel küzdenek, ez a sereg a maga becsületes törekvésével még sem hasonlítható össze azzal a hadsereggel, amelynek harcosai a fogház s a toloncház mélyéből előoldalgva, a munkálatoktól kizárólag pénzen munkástársaik letörésére vállalkoznak s amely hadsereggel épp a kényes izlésű ipartársulat rendelkezik. Nem tudom, mit szólna az elnökség, ha a szakegyület pénzen megvásárolt munkálatok igyekezzenek az ipartársulatban zavart csinálni. Ha ez igaz volna, akkor a mi hadseregünk még karbolla is tisztességesebb s becsületesebb, mint a pénzért ellenünk törő jellemetlen áruló. S hogy az én csekély személyemet piszkolják le abbeli hitükben, hogy még mindig nem sikerült letörniök a vörösöket s hogy ebben tán csekélységemnek valami nagyobb része van, ez mely tévedés. A szervezett kávéházi munkásokat eddig megvédte az ő erős szerveztségük s ezt még jobban elősegítette a munkálatok eddig alkalmazott rövidlátó és éretlen harcmodora, amely sikeresen elkeserítve, még jobban összetartja a munkásokat s teljesen elkedvetleníti a munkálatokat, akik már többé-kevésbé mind rájöttek, hogy a harc célja nem a harc, hanem a béke.»

Persze így nem lehet békét elősegíteni. Perfid sértegetésekkel s gyanúsításokkal csak a Bakonyban operálnak. Am ha a munkaadók úgy ezt jobbnak vélik, legyen. *Ami aztán főznek ők egyék meg.*

Nyilatkozatok.

1. Alulírott ezennel kijelentem, hogy mint tapasztalatlan, fiatal kávésegedet félrevezettek és elhamarkodva a sárgákhoz tévedtem be. Ezen meggondolatlan tettemet rögtön megbántam és ezennel kijelentem, hogy tőlük kiléptem s tovább is hű tagja leszek a kávésegedek szakegyületének. *Hagymási Jenő.*

2. Alulírott ezennel kijelentem, hogy a Farkas-féle huligán-bandaéhoz nem tartozom, azoktól megvetéssel fordulok el és szaktársaimtól azon elkövetett hibáimért, hogy mint huligán léptem be a Budai Vigadóba, ezután kérek bocsánatot s fogadom, hogy szervezetemnek hű, áldozatkész harcosa leszek. *Berger János.*

3. Nyilatkozatom értelmében alulírott kijelentem, hogy a sárgák (Budapesti Kávéházi Alkalmazottak) szakegyületének tagja nem voltam és nem is vagyok, az össz-pincérség rovására szolgáló működésüket pedig elítélem. A Mátyás király-kávéházban végzett sztrájkjóról szerepemet sajnálom és becsületszavammal fogadom, hogy osztályharc alapján álló szervezetemnek hű és buzgó tagja leszek. *Jónás József.*

4. Alulírott bocsánatot kérek a szaktársaimtól azért, hogy pillanatnyi megtévedésből a sárga egylet alakjai közé tévedtem. Miután most meggyőződtem róla, hogy testvéráruulásra akartak felhasználni, ezennel undorral fordulok el tőlük és az osztályharc alapján álló egyesület tagjai közé lépek át. *Klemenics József, konyhalegeny.*

Éttermi segédek köréből.

Taggyűlésünk.

Folyó hó 18-án nagy érdeklődés és izzó hangulat közt folyt le taggyűlésünk, ami érthető is volt, mert részben r. k. közgyűlés előtt vagyunk, másrészt a hivatalos jelölő bizottságról oly hírek keltek szárnyra, mintha az úgy ejtette volna meg a jelölést, hogy a modern gondolkodású emberek helyét a szociális haladás elleneseivel akarnák betölteni oly célból, hogy az éttermi segédeket visszavigyük a régi konzervatív maradiságba. Sajnos, ilyen abszurd merénylet

tényleg készülöben van. De örvendetes az, hogy az éttermi segédek közt is már nem csekély azoknak a száma, akik meggyőződött szociáldemokraták és tisztában vannak azzal, hogy gazdasági érdekeiket csak úgy védhetik meg, ha osztályharc alapján szervezve, a szociáldemokrata munkások pártjához tartoznak. A taggyűlés elnöke Wassel G., győzője Rozmann J. szaktársak voltak. Gyáky ismerteti a jelölő bizottság eljárását, hogy a megállapított listát a bizottság egyik tagja (Köbl) megsemmisítette s helyette elveinkkel ellenes emberekből új listát állított össze. Ezért három bizottsági tag ki is maradt a bizottságból, kiknek helyét kéri másokkal betölteni.

Spitzer erősen kikel a vezetőség ellen és bírálja a jelölő bizottság működését, amit elítél. *Kitz* kritizálja a szervezet működését. *Zsovák* a szervezkedésről beszélve, elítéli mindazokat, akik a haladás helyett a saját kárunkra visszavánják a régi gyalázatos rendszert, amely csak fájdalmat és szenvedést jelent az éttermi segédeknek. *Vida* vádolja a vezetőséget (amelynek ő is tagja), hogy a tagok részére olyan jogvédőt tart, aki nem védi meg a tagok érdekeit. (A jogvédő ellen csak azért van kifogása, mert szocialista. *Szerk.*) Támadja a pártot, mire óriási láma közt még rug itt is, ott is a vezetőségben, végre nem hallatszik a beszéde és leül. *Ladányi* sorra megcáfolja *Vida* állításait és komolyságra kéri a szaktársakat, hogy a közgyűlésen ne hagyják magukat eltántorítani a modern eszme mellől. *Vincze M.* tiltakozik a taggyűlés illetlen való megtartása ellen, de azért örül a mai taggyűlésnek, ugymond, mert ő is megteheti észrevételeit a szervezkedés körül, mire egyórás beszédeben kifejti nézeteit és állásfoglalását, melynek lényege ez: több nevelést fordítani a tagokra, a mai rendszert lerombolni és újat építeni, ahol a tagok kulturális érdeke meg lesz védve stb.

Schönherr azt mondja, *Vincze* bejelentette, hogy rombolni és építeni jött, de adós maradt azzal, hogy hogyan és mit akar építeni. Egyben felhívja a tagokat az erős összetartásra a szervezet mellett s hogy olyan vezetőséget válasszanak, akik öntudatosan tudnak cselekedni a tagok érdekében.

Fáber felel az összes felszólalóknak, mire *Gyáky* zárszóval élve, elnök a gyűlést bezárja.

Az ut, igazság és élet.

A Budapesti pincéregylet konzolidálatlanságának megint bizonyítékát adja, midőn folyó hó 24-én, csütörtökön éjjel ismét tisztújító közgyűlést fog tartani. Második közgyűlés ebben az évben, épp úgy, mint a múlt esztendőben.

A tagok zugolódnak a vezetőség ellen. A vezetőség becsületes szándékainak tudatában — szerencsésebb utódoknak adja át helyét. Az éttermi segédek érdeke pedig sorvad, fonyad a sok változás között. Meg kellene döbbsenünk ettől a szomorú képtől, ha a tüzetesebb vizsgálat nem az egészséges egyleti élet megnyilvánulását tárná fel ebben a lázongó, forrongó, *önmagát tisztító* mozgalomban.

Mert ez a sűrű tisztújítás kétségtelenül a tagok életenergiájáról tanuskodik, amely energia még mindig nem találta meg legmegfelelőbb kormányzóit. Még mindig sok a baj, táborunkon belül sok hiba esik, sok jogos követelés marad kiélégítetlenül, tengerre dagasztva a méltán és méltatlanul vadaskodók panaszeit. És mint mindig és mindenütt, nálunk is felburjánzanak a bolondgombák, a zavarosban halászni vágyó stréberek, akik hazafias, vallásos, anarchista bogarikkal és kukacokkal eltakar horgokkal akarnak a rövidlátók közt híveket toborozni. Nem a természetes fejlődésben, nem szerveztségünk fiatalágában, hanem a «mai rendszerben», az «osztályharcban», a «szocializmusban» fűdözik fel a puska-por új feltalálói a veszedelmet. Teringtét! Nemsokára a Magyar Tudományos Aka-

démia tagjai lesznek! Miért ne? Hisz a fejlődésben ők is a rákot állítják példaképpül elének.

Legyünk hazafiak, mint 1835-től 1906-ig voltunk és emlékezzetek csak vissza milyen áldásokat, milyen gazdasági előnyöket biztosított ez a korszak — gazdáinknak és kedves úgynökeinknek. Éljen hát a hazafias irány! Emlékezzetek csak vissza ama paradicsomi napokra, melyekben aranykönyvünkbe írták neveiket a Bartha Miklósok, a Hock Jánosok, gazdasági érdekeinket és emberi jogainkat azonban semmiféle szerződésben sem biztosították. Emlékezzetek vissza erre a komoly, hazafias egyéleti életre, mely klikek tanyává tette körünket, a kabát minősége és elfogyasztott pezsgő mennyisége szerint értékelt bennünket, de emberi méltóságunknak gazdával és vendégekkel szemben való biztosításáról csipetnyit sem törődött, kulturális érdekeinket pedig a kártyázás, lövésény iránt való szenvedélyünk szításában látta. Emlékezzetek vissza: a Kossuth-nóta lelkes éneklése közben, milyen hazafias felbuzdulással surroltak, ablakot, lusztert tisztogatottak és kiáltások velem együtt örömprepsze: szent hazafias irányzat győjön el újra a te, bennünket állatsorba düntő uralmad!

Avagy talán nem is ez kell nekünk, hanem a szocializmussal való szakítás, pártból kiválás, munkás testvéreink jól védő táborától való elszigetelés? Hahaha! Nem politika, hanem gazdasági mozgalom kell nekünk. Igaz, úgy van! De hisz nem-e a szocializmus éppen az az irány, amelynek *egyetlen célja* mai gazdasági rendszerünk romjain az *egész emberiség érdekét biztosító rendszer, a kollektívizmus megteremtése?* Nem a szocializmus mondja-e: vallás, politika, társadalom csak a gazdasági viszonyok tükröképe, *erősdietek meg hát először is gazdaságilag*, mert csak akkor érvényesültek a politika, társadalom és vallás terén. És mit mutat maga a gyakorlati élet is? A szocializmus először gazdaságilag szervezi a táborát: emeli a munkabérekét, rövidíti a munkaidőt s a kartellek, trösztök okozta drágaság ellensúlyozására termelő- és fogyasztószövetkezetek létesítésével biztosítja a proletárok gazdasági érdekeit. Hogy politikával is foglalkozik, természetes. Célja érdekében minden lehető eszközt fel kell használnia. A köműves sem építheti fel a házat csupán téglák és vakolat segítségével, állványokra is van szüksége, amelyeket azonban sietve bontanak le, mielőtt elkészült a palota. Ilyen a politika, ilyen a parlamentarizmus szerepe a tudományos szocializmusban. Ma még szükség van rá, különösen a maihoz hasonló gazdasági pangás idején, amikor gazdasági harcokat a gazdasági válság miatt nem lehet vívni, a tömeget ellenben foglalkoztatni, energiáját fejleszteni kell. Hogy a szocializmus mennyire gazdasági irányzat, elsősorban magunkon tapasztalhattuk, mikor minden politizálás nélkül először is a kollektív szerződés kivívására buzdított és vezetett bennünket. Gazdasági érdekeinket biztosította tehát elsősorban és csak a szerződésileg biztosított fegyverszünet alatt lát hozzá ósdi világnézeteink megdöntésére és az új kialakításához. De hát az elvörös nem bűn, ha osztályhelyzetünket felismerő természettudományi világnézettel bíró öntudatos, modern embereké alakít bennünket.

Aki mindezek ellenére a vele való szakítást, az összmunkásság táborából való kiválást javasolja, vagy tudatlan vagy — egyéni céljai vannak. Eddig az összmunkásság volt legerősebb várunk: az segített gazdasági harcunk sikeres megvívásában és az áll ma is mellettünk győzelmünk eredményeinek fentartására. Aki ettől a nagy erőfőt akar bennünket megfosztani, aki jó testvéreinktől óhajt bennünket elidegeníteni, ne számíton támogatásunkra. *Mi a gyakorlati életben kipróbált, jó kalauzunkat álomjárókkal fel nem cseréljük.*

Ezzel a meggyőződéssel megyünk a

közgyűlésre is. Óvatos gonddal választjuk meg vezetőségünket, hogy annyi változás, annyi megrázkódtatás után végre teljesen megfeleljék, erős szocialista meggyőződésű szaktársakat emeljünk tisztségeinkre s így kollektív szerződésünk lejártáig ne csak a belső konszolidációt biztosítsuk, hanem az akkor meginduló harc sikerét is.

Aki nincs velünk, ellenünk van s aki ebben a kutyaszövevényes időben ellenünk van, az gazdasági érdekeink hitvány árulója. Mi nem tartunk sem a rákpárti hazafiakkal, sem az álomjáró szindikalistákkal, helyesebben anarcho-szocialistákkal, mert bennünket legjobban a szocialistairányzat védett, biztosított és felemelt és mi a közgyűlésen is az ő szellemében választunk, mert számunkra ő az út, igazság és az élet.

Szervezett éttermi és kávéházi munkás szervezetlent nem tűr maga mellett.

Kávéfőzők köréből.

Csak előre!

A kapitalista korszak társadalmát éljük s bizony úgy érezzük, hogy torkig vagyunk már ezzel az isteni eredetűnek mondott társadalmi renddel. Érezzük, hogy az egész élet, mit gyermekkorunkban a népbuító papok s egyéb ily célra rendelt intézmények s eszközök belénk vertek, nem egyéb közönséges mesénél. Nem igaz, hogy itt e földön élet van, hazugság minden állítás, mely arra akar bennünket oktatni, hogy itt milliók legalább emberhez méltó módon meg tudnak élni.

Mi ismerjük jól az életet, kik annyit szenvedünk azért a darab kenyérért, melyet kiverekszünk a munkálatóktól.

Bármerre járunk-kelünk, mindenütt a nagy nyomor, kétségbeesés, betegség tölti be a levegőt a legnagyobb mértékben. A mindenféle szenvedés leirhatatlan hatása nyilvánul meg mindenfelé, hol az elnyomott munkásság morzsolja le a kínos életét.

Az évezredek vallások uralma, a napnyakán ülő mindenféle here népség oda nyújtatták az emberiség legszámottevőbb részét, hogy nyomorult életüket folytonos félelem és rettegés között kell töltöniök.

A függőség érzete, hogy elnyomóink kezükben tartják a lét vagy nem lét eshetőségét. Tőlük függ, hogy érhet-e bennünket az a «szerencse», hogy bennünket dolgoztatván, silány, odadobott konchoz jutunk. S ha ezt szerencsének tartjuk, mi vár ránk, ha nagyrabecsült, magasztos «kenyéradóink» kipurancsolnak az üzletkekből, kivéve számból az utolsó darab kenyeret is. Hisz nem kell sokat gondolkodni, magunkon tapasztaljuk épp a jelen időben, hogy egész életünk az emberhussal táplálkozó tőkének a kezében van letéve.

Szaktársak! Körül vagyunk véve ellen-séggel. A munkaadók egy része hatósági segédlet mellett a szervezett munkásság ellen szervezkedik és keresi azokat a fegyvereket, amelyek segítségével letiporhatnák a munkásság szervezeteit.

Ellenünk támad a legfőbb kizsákmányolóktól kezdve az árulásra kapható, gyengelelkű, szerencsétlen munkásokig mindenki, kik mind ellenségei a haladásnak, mert tudják, hogy az előrehaladás, a tudás, a felvilágosodás vágya összenőt a munkásosztálylyal és ez az öntudatos munkásosztály arra lesz hivatott, hogy a profitéhes kapitalistagarázdálkodásokat megfékezze.

A munkálatók minden szakmában harcokat provokálnak mostanában önmaguk és a munkások között. Szerződések lejártát vagy a fennálló szerződések értelmében beálló változásokat arra használják fel, hogy kihívják, kiprovokálják egy-egy szakmának a munkásait a harcra. De nemcsak ezt teszik, hanem egyesenes keresik, előkészítik az összeütközéseket.

Ilyen kiprovokált, kutyaszövevényes harc-

ban vagyunk mi is. Vagy nem nyilvánvaló elbizakodott gőg hatalmi őrjöngése az, amikor egy előre elkészített terv szerint egyszerre csak azzal állnak elő a munkásokkal kollektív szerződéses viszonyban álló munkálatók, hogy presszionálni akarják munkásait arra, miszerint adják fel lelegelemből és legtermészetesebb jogukat: az egyesülési és gyűlekezősi jogot és lépjenek ki valamennyien a szakszervezetből.

Szaktársak! Mi lehetne más a mi válasszunk az ilyen felháborító merényletre, mint hogy a leghatározottabban visszautasítjuk a munkaadók perfid követelését, amelyben egyes hatalmi őrjöngésben szenvedők által szuggerált merényletet látunk egyesülési és gyűlekezősi szabadságunk ellen. Az elvakult munkálatógyűlölet hatalmi túltengésből letörni szeretné a munkásokat. Az elért meglevő munkafeltételeket leszorítani szeretnék és szervezetünk szétdulása volna leghőbb vágyuk.

Ezen piszkos céljaik elérésére minden eszközt felhasználnak. Szemérmetlen hazugságokkal csak úgy operálnak, mint a tények meghamisításával. Lepénelik a polgári sajtót és a hatóságok szívesen elnézik a munkálatók gonosz játékát.

Felállították a munkaadók a «sárga» szervezetet s ennek segítségével óhajtának letörni az osztálytudatos kávéfőzőket és konyhalegényeket.

Szaktársak! Ha visszatekintünk arra a munkára, amely néhány éves multként áll mögöttünk és visszagondolunk arra a szomorú időre, amikor teljesen ki voltunk szolgáltatva a munkaadók és az úgynökök kiszípolozásának, hát nem hiszem, hogy testvéráruulásra vetemednétek.

Gyáva szolganépség az, amelyben nincs annyi bátorság, hogy odaálljon munkástársaival egyetemben munkálatója elé és azt mondja: igen, mi akarunk és tudunk dolgozni, de a tisztességes munkafeltételeket is megköveteljük és becsületesen elvégzett munkánk mellett nem engedjük magunkat terrorizálni arra, hogy szervezetünkben kilépjünk, sőt minden erőnkkel odatörekszünk, hogy egyesületünket az utolsó csepp vértünkig védelmezni fogjuk és tudja meg mindenki, aki szervezetünk ellen tör, az szembe fogja magát találni egy mindenre kész, elszánt és hatalmas táborral.

Csak előre, szaktársak! Akiben él a testvéri szeretet, akiben csak egy kis szikra lógob is az öntudatnak, az tudni fogja kötelességét.

Mutassuk meg, hogy tudunk és akarunk dolgozni a saját érdekünkben. Meg kell mutatnunk, hogy itt egy erős, harcias tábor áll készen, amellyel nem lehet játékot űzni. Ne riadjunk vissza a legnagyobb harctól sem, ha arról van szó, hogy jogainkat megvédelmezzük.

Előre tehát és győzni fogunk! B.

Az uszítók disze.

A budapesti kávéházi munkások és kávésok jelenlegi küzdelmére nagyon jellemző világitást vet az, ha megtudjuk, hogy kik és miért idéztek fel ezt a harcot. A kávé ipartársulat már rég óta kilátta az öreg ágyút, hogy a munkások terrorizálnak, amerikáznak és még több ilyen sületlenséggel próbálta traktálni a közönséget, csak azért, hogy eltitkolva a valóságot, megnyerjék őt ahoz a piszkos manőverhez, amelyet még Szegeden határoztak el. Szaktársaink, akik a küzdelmet végig élték, nem egyszer látták, hogy az ellenük folyó küzdelemben Molnár Sándor ur, az «Orient» boldog tulajdonosa viszi a vezérszerpet. Ugyannyira, hogy uszítóirai szinte büszkék lettek rá; ő volt és ő ma is az uszítók disze, szemefénye, szónoka és fene tudja még miegyebe. Persze, csak azért, mert Molnár ur, aki a bámulól világ előtt úgy tűntette fel magát, mint egy igazi, öntudatos szocialista, aki csak azért nem áll a szocialisták táborába, mert annak nem helyes a taktikája stb. stb. Igaz, hogy minden

ép eszi ember tudta, hogy Molnár ur csak azért tartja magát szocialistának, hogy piszkos céljait annál könnyebben elérhesse és amikor ez nem sikerült, akkor nyíltan ellenségévé válva a tisztességes munkásoknak, a legpiszkosabb eszközöket vette igénybe ellenük. Detunciált, hazudott, sőt nem állított nagyot, ha azt mondom, egyenesen az életére tört s ezért lett Molnár ur az uszítók díszje, az uszítók kedvence és agitátora.

Ki nem emlékezne még arra, hogy akkor, amikor az uszítók és a munkások között csak egy dühöngött a béke, Némai Antal ur, az ipartársulat elnökének tollából különböző cikkek láttak napvilágot a sajtó hasábjain, amelyek mind a munkások átlítólagos bűncit sorolták fel az éhes publikum előtt. A budapesti kávéfőzők már akkor megmondták, hogy hazudik a cikkíró ur és az öt informáló kávék urak pedig denunciáltak. Különben az ügynek folytatása lesz a budapesti büntető járásbírósg előtt. S így tett Molnár Sándor ur, aki annak idején azt hazudta, hogy ő tőle felmondás nélkül kilépett egy kávéfőző, de előbb mintegy 10 liter kávéját *lugközel megmérgezte*. A törvény előtt felett ezen rágalmáért. Egyébként az ügy előzményei a következők. Molnár Sándor ur, aki egy szép napon az egyesülettel egy szakértő kiküldetését kérte, mert a felmondás nélkül kilépett kávéfőző megmérgezte a kész kávé. Előadta a bizottság előtt, hogy ő elégtétel gyanánt azt kéri, hogy ezt a kávéfőzőt minden vizsgálat nélkül távolítsuk el Budapestről, hogy ez itt többé ne kaphasson munkát. Erre persze a bizottság nem volt hajlandó s ezért Molnár ur véghetetlenül megáragadván, a már jó előre elbujtatott rendőrséggel el akarta fogatni a bizottság tagjait. Azonban a bizottság erélyes tiltakozása után azt mondotta, hogy a rendőrt az ő fizetett rendőrspiclije hozta és ő nem tudott róla. Miután pedig egy szakértői vizsgálat kiderítette, hogy Molnár ur állítása hazugság. A sértett, a megáragalmazott kávéfőző a törvény előtt keresett elégtételt a rajta elkövetett sértésért, amely ügynek folyó hó 19-én volt a tárgyalása és valóban komikus volt nézni Molnár ur keserves vergődését, aki oly gyáván viselkedett, ami szígyenére válik az uszító urak híres gárdájának.

De hiába volt a gyávaság és hiába volt a tajtékkozás, a bizonyítékok sulya alatt a bíróság a munkásnak adott igazat és 2 napi fogházra átváltoztatható 20 korona pénzbírság, 30 korona ügyvédi költség és az ítéletnek a magyarországi szállodai, éttermi stb. munkások szaklapjában a saját költségén való közzétételére ítélte Molnár urat, az uszítók díszét. *Karikás.*

Oszfálytudatból fakad a szolidaritás creje!

SZEMLE.

A sárgákról és egyéb szemétről.

A sárgákat a kávéosok pénzelik. — A sárgák sztrájkolnak. — A sárgák pofoszkodnak egymás között. — A sárgák inzultálják a tisztességes embereket. — A sárga sajtó.

Ha semmi kommentárt nem fűzünk az eseményekhez, csak magukat a tényeket adjuk le, akkor becsületes emberek előtt egész nyilvánvaló, hogy a sárgák *csontig aljasok*, a munkaadók által támogatva s ezeknek érdekében mindenre készek, mert ki fog a munkaadók ellen cselekedni, ha ezek pénzelik s valóban *gyámoltalan ökördnek kell annak lenni, aki ezek után azt hiszi, hogy a sárgák képesek a munkások érdekeit megvédeni*. Másrészt egész világos, hogy a kávéosok igen bevásároltak a sárgákkal, mert a zavar, a bizonytalanság fennáll s hozzá még a sárgák zsarolják is őket.

Tehát a pénzelés és zsarolás.

Derék sárgáink, utalva anyagi gyöngeségükre, pénzbeli támogatást kértek a kávé ipartársulattól, amely ebben az ügyben f. hó 5-én tartotta rendkívüli közgyűlést. A közgyűlés a választmány előterjesztése alapján 44 kávé jelenlétében *2000 korona anyagi támogatást szavazott meg a sárga egyesületnek* s a bizalom tündöklő bizonyítékul bizottságot küldött ki, hogy arra költik-e el, amire adták. A sárgák indoklásában benne van az is, hogy ők egyáltalában nem akarják, hogy a vörösek átéljenek, mert ők csak kiválogatott embereket vesznek fel s így a jelenlegi taglétszám befizetése mellett képtelenek fődözni a kiadásokat. Tehát a 93 üzlet átlépése, a 16 üzlet átlépése, a 33 üzlet átlépése hazugság volt, tisztelt ipartársulat. A sánta kutya s a hazug meséje újra ismétlődik.

Ezenkívül Farkasék kevésnek találva a 2000 koronát — vajjon mennyi pénz volna elég ennek a zsaroló bandának —, más módon is huzzák a munkaadókat. Erre nézve csak a következő kis levélkét mutatjuk be, amelyet ajánlva küldöttek be a munkaadóknak.

Budapest, 1908 szeptember 5.

T. c. urnak.

Egyesületünk alapszabályainak 2. §-a értelmében egyesületünknek *tiszteletbeli* tagja lehet minden önálló egyén, ki az egylet gyarapodásához egyszersmindenkorra egy nagyobb összeggel hozzájárul, *mely összeg 50 koronánál kisebb nem lehet*, vagy ha legalább is oly évi járulékot fizet, mint egy rendes tag.

Egyesületünk ama célja, hogy az iparúzó és a szakmunkások között a békés egyetértést és együttműködést az utóbbi idők, elfajult gyűlölködő viszálykodás helyébe visszaállítsuk; arra jogosít fel bennünket, hogy úgy az iparúzó munkaadókat, valamint a szakmával összeköttetésben álló szakcégek főnökeit egyesületünk tiszteletbeli tagjainul megnyerjük.

Felkérjük tehát, hogy tiszteletünk és nagyrabecsülésünk jeléül a választmányunk által felajánlott tiszteletbeli tagságot elfogadni és ezáltal céljainak elérésében bennünket támogatni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

a Budapesti kávéházi alkalmazottak szak-
egyesületé választmányára nevében:

Farkas János Magyarics A.
titkár. elnök.

Munkaadók által pénzelt s fentartott munkásegylet s munkásérdek — kutya bizott háj. Ezen a judáspénzen árulják el a munkásságot s aki ilyen körülmények között s ennek tudatában szegődik a sárgákhoz, az vagy buta vagy aljas. Jobb, ha nincs közöttünk.

Hogy azután a sárgák hogy váltak be, mint *szolid munkások*, erre csak pár példát hozunk fel.

Az *Erzsébet-kávéházba* Rapszky teljes sárga személyzetet állított be s a sárgák f. hó 4-én összeveszték a főnökkel; az éjjeli fizető fel akarta pofozni a főnököt, bekergette a klozetba s ha le nem fogják, megveri. A többi sárgák szolidaritást vállaltak a sárga fizető pincérrel, ami még elég szép az ilyen szedett-vedett népségtől. Ez nem szerződésesség. A másik eset a *Fiume-kávéházban* történt, ahol sárga konyhaszemélyzetet állított be; ott pedig egy reggel, se szó, se beszéd, valami nem tetszett nekik s sztrájkba léptek. A kávéház egész nap kávéfőzők nélkül volt.

Amikor pedig Goldberger szerzett nagynehezen újabb személyzetet, ezek a napokban azzal álltak elő, hogy miután a szabadnap nincs megtartva, ezért 4—4 koronát követelnek a heti béren felül. A munkaadó savanyu arccal fizetett jó sárgáinak. A *Turfbán* a sárga az első nap megszökött a billiárdpénzzel, az *Emkében* a sárga meglöpte a főpincért s hogy a hadsereghez a vezérek is méltók legyenek, e hó elején a Bátoriban Vig Pista és Herczeg Kálmán

összeveszttek s Vig István a közönség személtárára hatalmasan arculítottte Herczeg Kálmánt, a gallérijánál fogta, utánavitte a könyvét s kirugta az utcára. A közönség óriási felháborodással tárgyalta az ügyet.

Hát a kávéosok csak pénzelik ezt a bandát, vegyenek fel tőlük minden inzultust és gaszágot. Tisztességes ember undorral fordul el tőlük, *ők pedig egyék meg, amit főztek*.

Az azonban más lapra tartozik, hogy a sárgák roppantul szemtelenek s ugyszólván kihívják az egész szervezett munkásságot. A napokban öt sárga orvul megtámadta egy pincér-szaktársunkat s véresre verte. A támadók: Koczán Károly, az Abbázia főpincére, Koczán István, az Abbázia pincére (betegség miatt szabadságolt katoná), Schmidélius Lajos, a Vigszínház pincére, Nagy Károly és Unger János, a City pincérei voltak. Orvgyilkosok módjára támadtak szaktársunkra s ezen akciójukban Klecker éjjeli vendéglős úgy segített, hogy előlta a mentésre siető szaktársak útját. Pedig Klecker ur, a sárgák barátja, nagyrészen pincérektől s szervezett munkásoktól él.

Ezt a tényt cáfolni igyekeztek már a Népszavában, de nem tudták. *S itt kimondjuk, hogy velünk a szervezett munkásság szolidáris s ha még egyszer egy elvtársunk hajszála meggömbül, az összes sárgák csontját fogjuk darabokra törni*. Ezen pimasz, aljas, zsvány népség garázdálkodásának gátat fogunk vetni.

E pontnál nem mulaszthatjuk el felemlíteni Gárdos Sándor főpincér ur nevét, aki az Országház-kávéházat sárgítja s aki sárgaságában mint véreb működött. Egyik elkeseredett tüzelőgény beütött egy ablakot a kávéházban s a munkáltató parancsára *Gárdos ur szaladt utána, ő ragadta meg s ő kötözte meg a flakerosok segítségével s ő adta át a rendőrségnek*. Gyönyörű példányai ezek a sárgáknak.

Ilyen egy szemétnép fogott össze a munkásság elbuitására s a munkaadók védelmére s ha a budapesti kávéházi munkások között *meglesz a kellő kitartás és ellentállási képesség*, akkor a mocskos tábor nem fogja célját elérni, annyival is inkább, mert a sárgák között is *rettenetes nagy az elégedetlenség*.

A kávéosok nem igen vesznek sárgát s a facér sárgák naponta óriási botrányokat csinálnak egyletükben, mert se pénzt nem kapnak, sem állást.

Csak kitartás, becsületes emberek!

Ami a sárga sajtót, nevezetesen a tisztelt Pincér Ujságot s F. Kis lapját illeti, ehhez kevés szavunk volna. Farkas mester lapjának az a főnevezetessége, hogy mindig hemzseg a helyesírási hibáktól s a nevezetes férú állandoan az *erkölcsöt* hangoztatja. Az embernek nevetnie kellene, ha nem volna az ügy olyan utálatos. S F. Kis?! Ez a fiatal ember gyorsan elhallgatott, pár pofont kapva tőlünk s gyenge kis lapjában felvonultatta ellenünk az Esti Ujságot, a Budapesti Hírlapot, a Pesti Hírlap gyengeelméjű esti levelezőjét s Kóváry Jenő urat, aus Miskolc. A polgári lapok fürmedvényeire füttyölünk, F. Kis. Okosabb dolgokat, gyerek. Ami pedig Kóváry bömbölményét illeti, ez a magasan hordott orru dzsentri gyerek, aki úgy ugrándozik, mint a garasos malac a kötélben, a vörösök ellen, ennek ön által izenjük, hogy ha pár koronájának a nyakára hág s rongyosan, tetvesen fog hozzánk jönni segélyért, akkor kap s akkor fel lesz világosítva, hogy nagyon tévedett.

A munkaadók pénze, az összes szeméjje a társadalomnak ellenünk s ezzel mégis meg fog birkózni a munkásság szolidaritása.

Egyes kávéosok címére. Tudomásunkra jutott, hogy egyes kávéosok arra presszionálják a munkásokat, hogy *a sárgákhoz irakozzanak át*. Eme hallatlan erőszakoskodásra csak azt mondjuk, hogy *erőszak erőszakot szül*. Ma, amikor *husszever munkás*

szokott kivonulni az utcára, akkor illet véghez vinni igen kockázatos dolog. Ma jóakarataulag figyelmeztetjük ezeket az urakat, hogy alkalmazzanak annyi sárgát, amennyit akarnak, de a mi tagjainkat hagyják békében, mert ha a pesti munkásság a kormány ellen indított harcának viharából csak egy szelecske fog az erőszakos kávések felé fújni, ebben nem lesz köszönet.

Nagy harcok tüzeiben.

A magyar munkásság harmincesztendő küzdelmének döntő csatanapjaihoz érkezünk el. Rövid néhány hét — és elválik, vajjon megmarad-e ez az ország továbbra is a középkori butaságban és elnyomottságban, vagy pedig beleilleszkedik a művelt, nyugati államok sorába. El kell dölnie a nagy kérdésnek, hogy tudomány és műveltség, vagy pedig klerikális reakció és dzsentrí betyárizmus lesz-e az ur a Kárpátok alján. A magyar munkásságot meg nem törhette a harmincesztendő üldözés, toloncolás, börtön és az osztálybíróságok sok ezer koronás pénzbüntetése. Nem morzsolta szét hadsoraikat a bugaci [szolgabíró]-betyárizmus sem. A budapesti rendőrszizmák és rendőrlovak attakja sem fojtotta bele a proletárságba a szabadságra törekvés dörömből hangját. És nem értett meg nekünk a kormányhatalommal szövetkezett kizsákmányoló hadjárata. Nem törtek meg a testvérárlásra bérelt Judások sem. Harmincesztendőnek sok-sok elveszett energiája, mintha sokszoros erővel ezerszeres elszántsággal törne ki újból — ezernyi ezer proletár özönlő el Budapest utcáit és dörgő hangon követeli jogait. Már nem magyarázzuk többé, hogy miért kell, minek kell, hogyan kell a választójog. Már meg fogjuk csinálni! Itt van a tettek ideje. Magyarország munkásnépe nem akarhat még egyszer ezeréves álomba merülni. És tisztában van már minden öntudatos munkás azzal, hogy ebben az országban a választójog megszűnt a politika kérdése lenni. Azok a harcok, melyeket eddig a töke ellen folytatott a munka, nem játszódnak le többé a gyárakban, műhelyekben. A munkás és munkáltató közötti harcot, már nem a harcoló két fél vívja meg. Ma már a sztrájkoló munkásság — a rendőrről, a törvényről, a parlamenttel vívja meg azt a harcot, mely egy nagyobb darab kenyérért, egy pár pernyi munkaridítésért folyik. A munkáltatók ma Szerényi háta mögé bujnak, aki kivezényli a munkások harcának letörésére az államrendőrséget és — katonaságot. És nem áll meg itt a kormánytámogatással harcoló kizsákmányoló had, hanem a parlamentben, a saját parlamentjében törvényeket gyárttat a munkásság letörésére, jogainak elrablására. És ez a garázdálkodás vígan folyik, mert a parlament az övék, a munkáltatóké, az ezerholdasoké, a tőkéséké. Ha tehát a gazdasági harcokat ok a parlamentből és az annak határozatait végrehajtó rendőrséggel vívják meg, akkor a munkásságnak is teljes erejével harcolni kell. Harcolni a parlamentért, hogy harcolhasson a kenyérért. A munkáltatókat a parlament, a parlamentet a törvény, a törvény az állam hadereje és rendőrserege védi. De csak addig, míg az övék. De csak addig, míg osztályparlament van. Ha az általános választójog pokolra kergeti ezt a társaságot, ha a törvényhozásba bevonul a nép, akkor nem fognak ott olyan sztrájkötényt keresztülrészakolni, mely két évig terjedő feyhálzal büntetű a sztrájkbalépő munkást. Ezt kell minden öntudatos munkásnak meggondolni. Ha általános választójogot teremtenék, gazdasági szervezeteinket védjük meg és anyagi előmenetelünket tesszük lehetővé. Ha győz a feketeség, ha plurális lesz a választójog — mindent elvesztettünk. Magyarország munkássága döntő csata előtt áll. És ha a rendőrszizma, a szolgabíró, a vértéletek, a börtön és pénzbüntetések meg nem törtek, ha sárgák bélpoklos hadának támadását

viszta tudtuk verni, akkor fogunk tudni dacolni a bagolyvárak uraival és fogunk tudni győzedelmeskedni a feketeség lovagjain. Budapest utcáin hétfőn este Huszzer békésen tüntető munkás követelte a császári sző beváltását. A pár nappal előtt vérengző rendőrkruták gyáva meglapulással bámúlák e mindenkit megreszkettető demonstrációt. Huszzer munkás üres kézzel, üres zsebbel tüntetett! Meglapult előtte a gyáva csöcselék! Hátha az a huszzer kéz ökölbe szorul, vajjon mi lesz akkor?! — Választójog lesz!

Főpincérek egyesülete. (?)

A budapesti főpincérek folyó hó 15-én a Schuller-étterem pincehelyiségében alakuló közgyűlésre jöttek össze, amelyen Rákosi N. elnököt, jegyző dr. Lakatos N., előadó Hoffmann Ede főpincér volt. Felszólaltak Hajduska József, Keszei Flóris és Zuckermannl kartársak. Hogy e gyűlésről röviden írunk, tesszük azért, mert részben kötelességünk, másrészt pedig figyelmeztetni kívánjuk azokat a főpincéreket, akik komolyan és objektív akarnak foglalkozni a pincéségek érdekével (a főpincérekével is), nagyon helytelenül s mondhatjuk saját maguk ellen törnek akkor, ha elszigetelve a felszólalótól, külön egyesületet akarnak létesíteni. Eltekintve már most attól, hogy a főpincér gazdasági érdeke sokban különbözik az éttermi vagy a kávésségédétől, de mégis vannak szociális sérelmeik, amit a józan ész logikája szerint csak úgy lehet orvosolni, ha a szociális eszmétől áthatva tömörülnek az osztályharc alapján álló szervezetbe, ahol egymást megértve összefognak a közös bajok és az ellenség leküzdésére. Mert az, hogy az eddigi szervezkedés nem mindenben védte meg a főpincérek érdekeit, ennek nagyrészt saját maguk az okai, mert a mozgalommal egyáltalán nem törődtek, sőt nagyrészt ellenszenvvel viselkedtek iránta, ami aztán előidézte a surlódásokat, sőt nagyban hozzájárult a mai helyzet — a «sárga» invázió fejének felütéséhez. Ahelyett, hogy a főpincérek összefognának a szervezett kávésségédekkel a fejt felítető «sárga hídra fajzat» kipusztítására, hogy mielőbb elpusztuljanak azok a testvérárlók, akiket az egész világ szervezett munkássága megvetése kísér azért, mert a szivtelen töke szolgálatába szegődve, orgyilkos munkára vállalkoznak. Csak elítélhetjük a főpincéreket ezért a lépésükért ma, amikor az ő érdekeik megvédés is kockán forog és meg van támadva a főnökök útján a «huligán» fajzat által, csak éppen úgy, mint a felszolgáló pincéré. Tehát ne külön szervezetre gondoljanak a főpincérek, hanem egyesítésük erejét a felszolgáló pincérekkel benn a szervezetben, hogy egységes akarattal verjék vissza a sárga fajzatot abba a mocsár fenekébe, ahonnan kikelt, a bién tanyájába, a tőkés kizsákmányoló fertőjébe. Ne várjunk addig, míg természetellenes fejlődésük bele nem pusztul saját piszkukba.

Egyébként a gyűlés lefolyásáról csak annyit jegyzünk fel, hogy Keszei elvtársunk józan fellogását a gyűlésen megjelentek magukévá tették és a felolvasott alapszabály elfogadása helyett kivonultak a gyűlés helyéről, hátrahagyva 15 gyászmagyart, akiket valószínűleg Zuckermannl, a meggyőződött szocialista (?) meghasonló beszéde bilincselte le és tartott vissza. Nem baj! Azért Zuckermannl meggyőződött szociáldemokrata és a mi katonánk (?).

Tükör és a renegát.

A «sárgák» lapja, amely a Pincérujság címet viseli, de a kávések érdekeiben születt meg az ő pénzükön: szeptember 1-iki számában «Tükör» cím alatt Farkas ur (?) a «renegát» cikkezett. Ugyanis a kávésségédek egyesületének gazdálkodását próbálkozik diszkreditálni renegát sárga kullancsai előtt olyképp, hogy az igazság tükrén át — amelyet ő elhomályosított — azt kérdezi (a kis hamis), hol az általa ki-

mutatott rengeteg összeg ellenértéke? Erre így felel a renegát:

A tükör ezt is megmondaná, ha nem szégyenlőné magát. De annyira szégyenlős, hogy ennél a kérelemnél teljesen elhomályosul és nem mutat semmit.

Tehát a «tükör», azaz Farkas ur tolla nem akar engedelmeskedni. De mégis, mert irván és mutatván még a következőket:

Megpróbáljuk azonban a homályon keresztül valamit megpillantani. Látjuk, hogy megvették a körhelyiség ama berendezését 7000 koronáért, amely berendezés 1 1/2 év múlva az egyesület tulajdonába ment volna át minden ráfizetés nélkül.

Punktum: tovább nem mutat a tükör, elhomályosul és éppen jókor, mert ha még tovább mutatna, le találna leplezni a «renegát» urat.

De hát mi nem akarjuk leplezni a kávések «fullantárját», a renegátat, csak elébe tesszük az ő élet-«tükrét», lássuk mit mutat:

Farkas ur éveken át, kezében a vörös lobogót tartva, hirdette az osztályharc alapján való szervezkedést szaktársainak, mint szociáldemokrata. Az eszmének, mint igaz ügynek követői lettek a kávésségédek s így jött létre szakszervezetünk, mint osztályharc alapján álló szervezet, melynek segítségével a kávésségédek gazdasági és társadalmi helyzetüket előbbre is vitték. Farkas János ügyvezető alelnök lett. Ettől az időtől a következőket mutatja a tükör: a tagok kulturális nevelése helyett kezdetét veszi a folytonos személyeskedés. Az ügyvezető alelnök mindenre gondol, csak a tagok gazdasági és kulturális fejlesztésére nem. Ehelyett hivatását kezdi elhanyagolni.

Tivornyázó éjszakai után berugottan jelenik meg hivatalában. Fokról-fokra csuszik lefelé a lejtőn s a «tükör» a következőket mutatja: 300 korona hiányt, postautalványokon érkezett, perselyek útján befolyt munkanélküli segélyek és a kizárt kőművesmunkások részére befolyt pénzekről, amit a «renegát» ur kezelt (nem éppen lelkiismeretesen), hogyan számolt el? És a «Kisten» asztaltársaságnál is büzlök valami! És a «tükör» még mást is mutat, t. i. «Uliás» kávé és Andréka rendőrfogalmazó által beküldött pénzék eltűnését és az újévkor megjelent számunkban közzétett 30 új-évi gratuláció után járó, körülbelül 150 korona hol van? De a «tükör» még ennyi piszok bemutatása után is mutat. Mutatja pedig a legbecstelenebb dolgot akkor, amikor Farkas János «renegát» lesz. Judás-pénzért elárulja elvét, munkástestvéreit és a gyilkos töke szolgálatába szegődik árulóként, hogy a véres pénz és a megdühödött hatalom segítségével törhessen elarult munkástestvéreinek szabadsága és megélhetése legyilkolására. Így mutat Farkas János, a «renegát» életükre. Aki az ő társaságába kíváncskodik, azt csak sajnálni tudjuk.

Erkölcsei bizonyítványát közöl le Farkas János ur (?) f. hó 15-iki «sárgák» lapjában azért, mert:

A «Népszavá»-ban és a «Magyarországi zállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szaklapja»-ban nevem után állandóan ott fityeg a «sikkasztó» jelző.

Az erkölcsi bizonyítvány 1908 március 27-én van keltezve, aláírva 11 szaktárs által és arról szól, hogy Farkas ur nem azért távozott, mintha sikkasztott volna, hanem bizonyos ellentétek keletkeztek közte és a vezetőség között. Mi azt mondjuk ennek az erkölcsi bizonyítványnak a létezése után is, hogy a fenti «tükör»-ben látjuk a «renegát» ur bizonyítványát és nem hisszük, hogy ma ugyanazok a szaktársak aláírnák azt a bizonyítványt, mert amit ma tudnak, azt nem tudhatták márciusban. Hogy Farkas ur (?) mosolyog a «sikkasztó» jelzőn? Hát mit is csinálhatna mást? Perelni? Hát ki a fene perel akkor, amikor nincs igaza.

HIVATALOS RÉSZ.

A munkanélküli kávésegek számára a következő adományok érkeztek be: Simon A. 50.—, Wagner I. 20.—, Fábrián I.—, Magyarország 4.30, Iltis 10.—, Berger Leó 10.—, Splendid 4.80, Japán 6.—, Schlesinger Sándor 10.—, Klub 2.—, Stancsu 10.—, Fiume 10.—, Magyarország 5.60, Corvin 4.—, Palermo 4.50, Árpád 6.30, Strasser 27.—, Louvre 5.—, Fiume 10.—, Mercur 5.—, Lázár 4.—, Várkert 10.—, Berger Sz. 2.10, Balaton 7.60, Weingruber 20.60, Erzsébeti 7.—, Stancsu 10.—, Continental 5.50, Magyarország 6.40, Keleti 12.—, Menton 6.40, Árpád 3.50, Simon 5.80, Oktogon 3.40, Kisten 129.22, Mrva József —50, Stefánia-körző 2.20, Magyarország 5.90, Fiume 10.—, Árpád 3.27, Nikraisz —50. Összesen 480.59 kor. A munkanélküliek között végig szórakoztatott 772 kor.

Értesítés. A Budapesti kávésegek szakegyletnek vezetősége tudatja, hogy a helyközvetítés intézésével Fixmer János bízott meg.

Vegyés.

Házasság. Rozmann Jenő szaktársunk eljegyezte lozipovics Iluska kiasszonyt Szigetvárról.

Rendkívüli szakszervezeti kongresszus lesz ez év október 4., 5. és 6. napján, hogy a munkásság állást foglaljon a kormány ipartörvény-tervezete ellen. A kongresszus napirendje a következő:

1. Az új ipartörvény tervezete:

- Általános elvi bírálat.
- Munkásvédelem.
- Munkaközvetítés.
- Munkabeszűntetések és kizárások.
- Békéltető és választott bíróságok.
- Ipari és kereskedelmi egyesületek.
- Munkáskamarák.

2. A vasárnapi munkaszünet.

Pályázat. A magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos szabad szervezete pályázatot hirdet egy szerkesztő és tíkzári állásra. Pályázhat éttermi és kávéházi alkalmazott. Megítáratik azonban az agitatórikus képesség és a szakmagozalomról írt agitációs cikk beküldése. A pályázatot írásban e hó 27-ig Schönher József címén: Izabella-utca 5, ajtó 9, kell beküldeni. Az állás, amely 200 korona kezdőfizetéssel lesz dolva, október 1-én töltené be.

A 11-es bizottság.

Intim-Szinpad. Szeptember 12-én nyílt meg Vágó Géza elvtárs igazgatása alatt a Sándor-lévi, szakis délutáni előadásokat tartó Intim-Szinpad. Az előadások minden nap délután 1/4 óra körül kezdődnek és 1/8 óráig tartanak. Vasárnap délután két előadás van, 3—5-ig és 5—7-ig. Minden nap színe kerül 3 szindarab és a darabok között 14 magánszám. A műsor szolid, családi és irodalmi és a helyiárok pedig oly ocsók, hogy a legszegényebb családoknak is alkalmuk lehet az előadásokat látogatni. A társulat csupa előszörre erőkből lett összeállítva, kiknek sorában ott találjuk Barna Istvánt, a Népszínház volt karmesterét, Mérey Adolf és Follinus Aurélt, a Király-Színház volt rendezőit, továbbá Ujváryt, Zsedőt, Vágót, Gabányit, Radnait, Almásy Lollát, Döldi Vilánt stb.

Zenekerdezők esti tanfolyama. Somogyi Mór, a kiváló zongoraművész, konzervatóriumi igazgató, ki a múlt évadban a szervezett munkásság részére számos hangverseny keretében a klasszikus zenét hozzáférhetővé tette, az idén egy lépéssel tovább ment ezen kulturális missziójában, amennyiben alkalmat nyújt a munkásságnak, hogy az esti szabad-éjé nemesebb irányban használhassa fel.

E célból zene-konzervatóriumában (VII., Erzsébet-körút 44. sz., I. em. 12) a munkásság részére esti tanfolyamot (8—10-ig) nyitott a zongora, hegedű, magánének, cimbalom-, fuvola-, valamint a zeneelmélet- (általános zenetan, önhangzatlan, zeneszerzés, zeneesztétika, zenetörténelem) tanzakokra, oly jutányos tandíj mellett, hogy a zene-tanulás módja mindenkinek hozzáférhetővé van téve. A tandíj a zongora, hegedű, cimbalom-, fuvola-tanszakokon, az elméleti tárgyakat is beleértve, heti 3 órában, havi 7 korona, az énekre havi 10 korona. Beíratási díj bármely tanszakra 2 korona. Beíratások naponta 9—12-ig és délután 2—8-ig az intézet helyiségében eszközölhetők.

Megjegyezzük, hogy ezen zeneti oktatásban a szervezett munkásság családtagjai is részesülhetnek a fenti tandíjak mellett, a délutáni órákban is. Felhívjuk szaktársainkat, hogy ezen kedvezményt minél számosabban vegyék igénybe.

A magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak Budapestén 1907 október 15-én és 16-án megtartott I. országos szakkongresszusának jegyzőkönyve. (Folytatás.)

Határozati javaslat a napirend 5. pontjához.

A magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak első szakkongresszusa megállapítja, hogy a koalíciós kormány 19 hónapos uralkodása óta a munkások egyesülési jogát teljesen lehetetlenné tette, uralkodása óta több száz megölt egyesületet felfüggesztett s többet fel is oszlalt.

Ezzel szemben a betervezett modern szervezetei alapszabályait nem hagyta jóvá, ezt bizonyítja

az általunk 16 hónap előtt betervezett magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos szövetsége alapszabályainak jóvá nem hagyása.

Már pedig a magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottaknak emines érdekük, hogy országos szövetségben, illetve egyesületben tömörülhessenek, mert csakis így védhetik meg érdekeiket. De különösen szükséges ez azért, mert az ingyenes munkaközvetítő felállításával tudjuk csak magunkat megvédeni a lelketlen ügynöki kizsákmányolástól.

Azért határozza el a kongresszus, hogy a megválasztandó országos szervező bizottságnak egyik sürgős feladata az képezze, hogy az ország minden városában, ahol csak alkalom nyílik és szükséges, szervezze a szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottakat és mindenütt önálló egyesületi alapszabályt nyújtassék be, hogy a munkaközvetítés stb. a törvényes formák szerint megkezdhető legyen s ha majd a szövetségi alapszabályt a kormány jóváhagyja, a már fennálló szervezetek abba olvadhatnak.

Tekintettel továbbá arra, hogy ugy a munkálta-
toink által, valamint az élelmiszer- és lakbérüzor-
ások által mindjobban kiuzsorzva leszünk s e
kizsákmányolás elleni védekezésünket a kormány
azzal nehezíti meg, hogy az önvédelmi harcot az
egyesületekben lehetetlenné teszi:

Ezért mondja ki a kongresszus, hogy megalakítja a Magyarországi Szállodai és Kávéházi Alkalmazottak Országos Szabad szervezetét és országos ellenállási pénztári létesít, amint ezt a most hozandó országos szabad szervezeti szabályzatban a kongresszus megállapítja.

Tekintettel végül arra, hogy szervezetünk egyes-
gesítését és helyzetünk javításának előmozdítását
abban látjuk, ha a főcsonkokon kerüli tükzárságok
állíthatunk fel, ahova tartoznának a kisebb város-
ok és furdók s így módon lehetne a közvetítést
centralizálni kezünkben.

Azért mondja ki a kongresszus, hogy utasítja az
ujjonnan megválasztott országos szervező bizottsá-
got, hogy a kerületi szaktükzárságokat a lehetőség-
hez mérten szervezze.

Budapest, 1907 október 15. Schönher József.

Határozati javaslat

a napirend 5. b) pontjához.

A magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi
alkalmazottak első szakkongresszusa tisztában van
azzal, hogy gazdasági küzdelemét sikeresen csak
egy oldaltól meg, ha a szállodai, kávéházi és é-
termi alkalmazottak politikai jogokkal bírnak.

Azért mondja ki a kongresszus, hogy utasítja az
országos szervező bizottságot, valamint a szabad
szervezeteket, hogy az általános, titkos és közsé-
genként gyakorlandó szavazati jogot a legmesszebb-
menő agitációt fejtsék ki, mert csakis az általános,
titkos választójog lesz az a leggyer a mi kezünk-
ben is, hogy törvényhozás útján biztosíthatjuk szá-
munkra a kötelező szabadnapot s szabadulhatunk
meg az emberhuzkereskedők karmaiból stb.

Schönher József.

Elnök: Elfogadják Schönher határozati javas-
latát? (Igen.) Határozatiilag kimondom. A tanács-
kozást délután 2 órakor folytatjuk, elnök Schön-
her József lesz, jegyző Zilahy Imre.
Az ülést bezárom.

Második nap.

Délután.

Schönher elnök megnyitja a tanácskozást, a
jegyzőkönyv vezetésére felkéri Kalmár Emilt.

Következik a napirend 7. pontja: A szakotatás
és a tanonckérdés. Előadó: Hanisch Pál.

Előadó: A szakotatás és a tanonckérdés napi-
rendünk utolsó pontja, de jól tudjuk, hogy ezen
kérdés megoldása a gyakorlati életben nem éppen
az utolsó közé sorolandó. Magyarországon az
ipari tanonckérdéssel ezideig sem törvényhozás,
sem ipari hatóság nem foglalkozott még behatóan.
Ennek különböző okai vannak és erre nézve külön-
böző és eltérő nézetek léteznek. Ezen eltérő né-
zetek azonban megegyeznek abban, hogy e rend-
kívül fontos kérdéssel Magyarországon eddig azért
nem foglalkoztak, mert a felsőbb tizezrek, a ma-
gyar kormányhatalom egyenes ellensége a munká-
sok ügyének. (Ugy van!) Már a kongresszus folya-
mán Boór elvtárs felvetette a kérdést és rámuta-
tott az ipari törvény hiányosságaira, amikor fel-
hozta, hogy ezeknek a kérdéseknek a megoldása
mindaddig nem lesz keresztülvihető, amíg a munká-
sággal törvényesen lefektetve nem nyer olyan jo-
gokat, amelyekkel követelését érvényre juttathassa.
Így tudjuk, hogy akkor, amikor a parlamenti élet
olyan szűk keretek közé van nálunk szorítva, amik-
or a munkásoknak 80%-a ki van zárva a törvény-
hozásból, akkor a munkásság nem hogy jogokat
vindikálhatna magának, hanem szemben találja ma-
gával mindig az államhatalmat, amely a munkásság
letörésére dolgozik. Ily körülmények között nem
várhatjuk a kormánytól, hogy a tanoncek érdeké-
ben az ipartörvényt megfelelően módosítsa. (Ugy
van!) A társadalom szintén szemben áll a munká-
sággal és nem a munkások ügyének pártolására,
hanem ellenkezőleg letörésére törekszik.

A magyar államhatalomnak módjában lett volna
1884-ben változtatni a mai rendszertelenesen ak-
kor, amikor kimondták a céhrendszernek megszün-
tetését. De a kormány nem tett semmit, nem tanul-
mányozta a magyarországi munkásságot. Így
történt meg, hogy a munkásság jogos kívánalmait
sem elől téveszve oly törvényeket hoztak, amelyek

mindenben a munkáltató érdekét képviselik, a munká-
sok érdeke ellen.

Csak néhány szóval akarom vázolni a tulajdon-
képpen régi céhrendszer elveit, hogy az össze-
használtás annál könnyebb legyen. A régi céhrend-
szer alapján tulajdonképpen szakmák szerint a
munkáltatók egyesültek és szakmák szerint oly
szabályokat alkottak, amelyek a tanonccokat bizo-
nyos megszorításokban, de bizonyos kedvező elő-
nyökből is részesítették. Ilyenek többek között a
tanonc három évre szóló szerződése, a tanonc el-
látása, iskoláztatása. A céhrendszer az állam szün-
tette meg, hogy helyébe modern ipartörvényekkel
rendezze az ipari munkásság viszonyait. De ezek
a törvények, ha fenn is állanak, nagyon teoretikus
értékkel bírnak és a gyakorlati életben semmiféle
létstajuk nincs; főképp azért, mert a hatóság
ellenőrzése gyenge. A törvény kimondja, hogy
szerződési kell a tanoncnak és mégis csak 10—15%
szerződik három évre.

Az ipartörvény bizonyos képesítéshez költöte a
szakmák, közülük a kávéházi s éttermi szakmát
szintén iparágának ismerte el, de ezeket a törvé-
nyeket ránk nem így értelemben terjesztette ki a
kormány, hanem rendeletek által oly módosításokat
eszközölt, amelyek az ipartörvény tulajdonképpen
értelmét teljesen lerontják.

Röviden akarom vázolni a kiállamok viszonyait
ezen a téren. Három államot vehetünk mintaképül:
Francia-, Németországot és Angliát. Itt a jelenben
már modern munkatörvényekkel áll az iparosoztály
szemben. Itt a tanonccigra gondoskodás történt,
mégpedig oly értelemben, hogy sem munkáltató,
sem senki ezen intézkedéseket kö nem jászhatja.
A munkaadóra kötelező a három évi szerződés,
melyet az iparhatóság előtt kell megkötni. Köteles
az alkalmazott fiukról gondoskodni ellátás, lakás
tekintetében stb. Mi sokkal hátrább vagyunk e te-
kinetében, mint a fentvezetett államok, sőt Magyar-
ország az egyetlen állam, amely mindig csak azt
eszelel, amit a többi államok már évtizedekkel
előtt megvalósítottak. (Folytatjuk.)

Figyelem!

Tisztelettel felhívjuk szaktársaink figyelmét
a jövő hó első felében megjelenő szállodai,
éttermi és kávéházi alkalmazottak naprára,
amely tanulságos tartalmánál fogva érdeke
és kötelessége minden éttermi és kávéházi
alkalmazottnak, hogy megszerezze és ter-
jeszse.

Nyílt tér.*

Szaktársak! Minden ország iparának megerősö-
dése a munkásság érdeke is. Szaktársak! aki ismeri
a „Mohai Agnes“-forrás vizét, tudja, hogy bár-
mely külföldi ásványvizet felülmúl, annak gyógy-
tartalma kiváló, mint borviz pártalan. A „Mohai
Agnes“-forrás, becset, gyógyértékét nem tudja
legyőzni a nagyhangzú reklámok serege sem,
különösen akkor, ezután még ugy sem, ha a
magyarországi pincérszaktársak azt felkarolva,
ajánlják.

Szaktársak! Nagy Géza elvtárs fodrászüzletét
látogassuk. VII., Erzsébet-körút 34.

Nemcsak Mihály vendéglőjére felhívjuk olva-
sónk figyelmét, hol kellemes szórakozást találunk.

Felelős szerkesztő: Schönher József.

Kiadó: A lapbizottság.

VILÁGOSÍTÁS KÖNYVNYOMDA R. T. BUDAPEST, VII., NYÁR-UTCA 12.

A kiváló bőr- és lithimios gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajknál, köszvényél, ezukor-
betegségél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható Ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócel
Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfskpart 8.

KRISTALY-forrás

szénásvall telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és
emésztési nehézségeknél. A legtisztább és leggyógyosabb ásvall
és borviz. — Hatásos szomjoltó. — Övszer fertőző beteg-
ségek ellen. — Orvosi rendelet szorint egy melegített pohárral
igyek éhgyomorrra. Kivántra természetesen töltést is szállít a
Szt. Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

GYARTELEP
Sörfőzde és Rész-társ
TEMESVÁROTI

Legnagyobb vidéki sörfőzde

Első rendű gyártmányok

Bel és külföldi kitüntetések.

SZÁMOS FIOKCELER.

Szt-Lukácsfürdői Kristályforrás vegyelemzése:

Orsz. Magy. Kir.
Chemiai Intézet.

Az intézet kiküldöttje által személyesen vett KRISTÁLY-forrásból származó vizminta vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke 25.3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on 1.0008

Chemiai vizsgálat.
1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0.0093 gr.
Natrium (Na)	0.0334 >
Calcium (Ca)	0.1268 >
Magnesium (Mg)	0.0465 >
Vas (Fe)	0.0004 >
Chlor (Cl)	0.0331 >
Sulfat (SO ₄)	0.1188 >
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5002 >
Silíciumdioxid (SiO ₂)	0.0169 >
Szénsav (CO ₂) 44.66 cm ³	0.0880 >

Organikus anyagot, ugyszintén salétromsavat és ammoniákat a víz nem tartalmaz és így a KRISTÁLY-forrásvíz igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítjük. Bakteriológiai szempontból pedig az állami bakteriológiai intézet ezen vizet tisztának és kifogálatalannak minősítette.

Budapest, 1908 március 17.

Orsz. Magy. Kir. Chemiai Intézet
Budapestben.

M. Kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

A forrás hőmérséke 25.75 C°
A víz fajsúlya 17.5 C-on 1.00074
A víz fagyáspontja 0.035 C
Osmosisnyomás 0.421 atm.
Elektromos vezetőképessége 0.000866 ohm.cm.

Chemiai vizsgálat.
1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0.0070 gr.
Natrium (Na)	0.0328 >
Calcium (Ca)	0.1277 >
Magnesium (Mg)	0.0452 >
Vas (Fe)	0.0004 >
Chlor (Cl)	0.0338 >
Sulfat (SO ₄)	0.1118 >
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5194 >
Silíciumdioxid (SiO ₂)	0.0170 >
Szénsav (CO ₂)	0.0878 >
Osszes szénsav (CO ₂)	0.46245 >

A nagy mélységből fakadó állandó összetételű ásványvíz sem ammoniát, sem salétromsavat, sem salétromossavat nem tartalmaz, organikus anyag ugyszintén nincs benne s így a chemiai analysis alapján a KRISTÁLY-forrás igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő.

A M. Kir. Tudományos Egyetem
I. Chemiai Intézete.

Dr. HANKÓ VILMOS, a chemia tanára, a M. Tud. Akadémia tagja.

A Szt-Lukácsfürdői KRISTÁLY-forrás vize tiszta calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében kristálytiszta, ideálja a tiszta ásványvíznek.

Budapest, 1904 július 20.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.
a chemia tanára,
a M. Tud. Akadémia tagja.

A KRISTÁLY-FORRÁS szensavtelítés nélküli állapotban, hasonló enyhesége folytán, pótolja a francia EVIAN és ST.-GALMIER-forrásokat.

EVIAN-CACHAT-FORRÁS: 1000 gr. vízben 0.3172 gr. ásványi alkatrész, 0.2732 gr. szénsav, összesen 0.5904 gr.
ST.-GALMIER-BADOIT-FORRÁS: 1000 gr. vízben 0.2404 gr. ásványalkatrész, 0.3319 gr. szénsav, összesen 0.5723 gr.

SZT-LUKÁCSFÜRDŐI KRISTÁLY-FORRÁS: 1000 gr. vízben 0.5208 gr. ásványalkatrész, 0.4624 gr. szénsav, összesen 0.9832 gr.

A KRISTÁLY-FORRÁS több ásványalkatrészt és több természetes szensavat is tartalmaz, mint a két világhírű és a francia kormány által közérdekű jelleggel felruházott gyógyvíz.

Pincérek figyelmébe!

Az elismert legjobb és legtartósabb
PINCÉR-CIPŐK

csakis
SERÉNY ZSIGMONDNÁL

Budapest, VII., Erzsébet-körút 36

kaphatók. Számos elismert-leveél bizonyítja a cég szolid kiszolgálását.
Állandó nagy választék kész üzleti és mindenemű cipőkben.
Egy levelező-lapon kérem szives értesítését és azonnali szolgálatot.
Videki megrendelések utánvételel a legpontosabban eszközölhetnek.

A főváros legjobb borai.

Van szerencsém a tisztelt szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak :: becses figyelmét felhívni az ::

V. ker., Lipót-körút 21. szám

alatt levő újonnan berendezett vendéglőmre, ahol állandóan kitűnő háziasan készített meleg ételekkel három óráig, saját szüretelésű valódi hamisítatlan tiszta borok mérsékelt áron kaphatók.

Bátorkodom még megemlíteni, hogy már a múlt években is állandó találkozó helye volt vendéglőm a Szt.-Margitsziget, valamint a Szent-Lukácsfürdő éttermi és kávéházaknak, ugyszintén a Budapestre feleanduló közönségnek.

B. pártfogásukat kéri tisztelettel

NEMCSÁK MIHÁLY, vendégülős

Telefon 43-04. Vendégeim rendelkezésére áll.

Leves-különlegességek.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Általános Tudósító**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41, ahol hirdetésekkel az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áronon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képvisellete, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalógus, képes naptárjegygyék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Kávétőzők figyelmét

felhívom saját gyártmányú konyhakabát-, kötény- és munkanadrág-üzletemre,

mit a legjobb minőségben, monogrammal ellátva, olcsón szállítok. Kávétőző-kabát méret szerint 3 korona 60 fillértől feljebb.

Grünhut Ödön,

szabómester
Budapest, VII., Akácfa-utca 10.

Levelezőlap-értesítésre ház-onon jövők. Árjegyék ingyen. Vidékre utánvételel.

Méreteh elégtendő újhossza és melbőség hónaljon körül.

BUZIASI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.
Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali viz.
Üdit, gyógyít. Orvosilag ajánlva.
Ivó-gyógyudorra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fonyékgyógy-désnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség!

Muschong buziasí gyógyfürdő igazgató-sága Buziásfürdőn.

Kapható: Budapestben Édeskuty L. ásványvízkereskedő-nél, valamint minden fűszer- és csemegekereskedésben.

DANUBIUS
CESSLER-FÉLÉ VALÓDI
JÄGERNDORF-BUDAPEST
CESSLER-SIEGFRIED
BUDAPEST
ALTVATER
3 U SZÓ.

Pincérek ajánljuk HERMANN
figyelmébe GYULA férfiszabó-
mestert, ki már husz
év óta csakis pincérek
szabója. — Budapest,
VII., Akácfa-utca 52.

Hunyadi János a világ legjobb KESERÜVIZE.

Kitűnő gyógyszer: székrekedésnél, emésztési zavaroknál, vértódulás-nál, vértorlódásnál alhasi szervekben, elhújasodásnál stb.

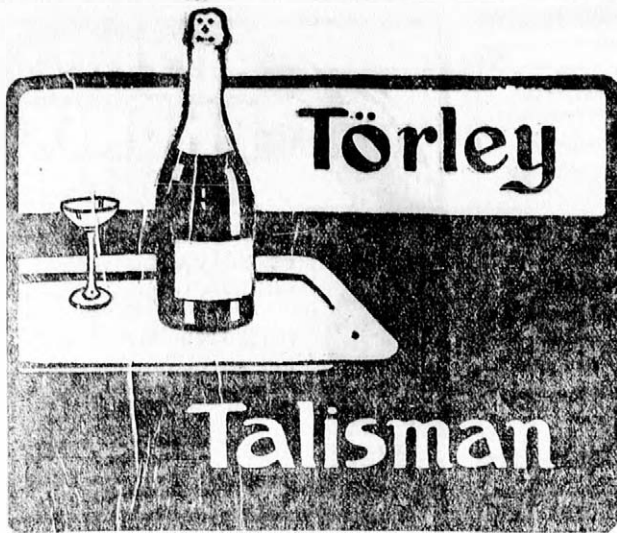
Tulajdonos: **Saxlehner András**
— cs. és kir. udv. szállító Budapestben. —

Az igen tisztelt pincér urak szives figyelmébe!

KRONDORFI SAVANYVÍZ

bor, pezsgőhöz legjobb ital. Orvosilag ajánlva mint nyálkaoldó és huyhajtó hatású.

A tisztelt pincér uraknak reklámdolgokat, poharakat, szipkát, fogvájót stb-bit küldünk, ha le-vélileg fordulnak a magyarországi főraktárhoz, V., Zoltán-utca 10. Telefon 34-78.

Törley

Talisman

A jobb fővárosi és vidéki szállodások és vendéglősök, majdnem kivétel nélkül, ☐ évtizedek óta ☐

Löwenstein Mihály utóda
Horváth Nándor
cs. és kir. udvari szállító
☐ cégnél vásárolnak. ☐

Budapest, IV., Vámház-körút 4
Budapest, IV., Kishíd-utca 7.

Alapítva 1864. évben.

Consum részvény-társaság

Budapest, VII., Kertész-u. 20.

Telefon-szám: 80-14.

Saját szipkagyárában a legcsinosabb kivitelű és legkiválóbb minőségű szivarszipkák készülnek, cégnyomással is. Saját gyártmányú szivarkahüvelyek. Raktáron gyufák, fogvájók, kréták, szivacsok, táblák stb. Nagy raktár kávéházi felszerelésekből, sakkok, dominók, tekeasztal felszerelések, dákok, biliárdgolyók, újságtartók stb. stb. Játékkártya gyári raktár.
☐ ☐ Képes árjegyzék ingyen. ☐ ☐

Jobb a jó mestere!

Valódi

PATRIA pótkávé

a legjobb,
legizotesebb,
legfinestább, tehát
legtökéletesebb.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen elsőrendű **honi kávépótló**; kapható minden fűszer- és gyarmatáru-kereskedésben.
☐ Több kiállításon az első díjjal kitüntetve! ☐

Mielőtt személyi jelzőt vagy építést

KÖLCSÖN

iránt intézkedvén,
kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGVED

Budapest, IX., Lónyay-utca 7.
☐ ☐
Telefon-Interurban 46-31.

Vendéglős urak figyelmébe!

Legmelegebben ajánlom a legelőbbrak elismert és sok időt s munkát megtakarító «Berkovits»-féle

Hektograph-lapokat

s minden színben lévő tónálkat. A nélkülözhetetlen Hektograph-lap mindkét oldalán többször használható és egy eredetiről 100-120 másolat nyerhető. Lehúzás után barna olaj-íttós közé fektetjük s 3-4 nap múlva ismét használható. Hektograph-tekercsek és kimoshatóan ruhajalzó-festőkek minden nagyságban rendelhetők

Berkovits Károly
szokszorosító-készülékek, Hektograph-raktárában
Budapest, VII., Sip-utca 11. szám.
Árjegyzék bérmentve.

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
Borsosgyalogi Árvíz
SÁVANYUVÍZ

Hébel-kávéház
VI., Teréz-körút 19.
Éttermi segédek találkozó helye!!
Hébel Mihály, tulajdonos.

André Sec

Elegáns külső,
tartalmas bor,
finom üdítő iz és
zamat jellemzi pezsgőnket.

Kapható: minden elsőrangú fűszerkereskedésben,
kávéházban és vendéglőben.

Kérjük mindenütt

HÖLLE

„Pannonia Sec”
pezsgőjét.

HÖLLE J. M.
cs. és kir. udvari szállító
☐ ☐ **Budaörs.** ☐ ☐

BEITZ JÁNOS
műszertgályos, dáko- és biliárdgolyó-gyár.

Kávéházi eszközök raktára és javító-műhelye.

Nagy választék új és használt tekeasztalokban, kina és alpaka kávéházi és vendéglői cikkekben.
Budapest, VII., Akácfa-utca 55, Dob-utca sarok.
Telefon: 81-30. Telefon: 81-30.